

برنامه درسی

رشته : روان‌شناسی تربیتی

دوره : کارشناسی ارشد

دانشکده : علوم تربیتی و روان‌شناسی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۶ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی تدوین شده و در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۶ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: روان‌شناسی تربیتی

دوره: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی علوم تربیتی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه برسد.

ایمان الله بیگدلی
مدیر دفتر برنامه ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

مرتضی کرمی
مسئول کمیته برنامه ریزی درسی دانشگاه

رضا پیش قدم
معاون آموزشی دانشگاه

معاون آموزشی دانشگاه رأی صادره جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۶ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی روان‌شناسی تربیتی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است. به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمد کافی
رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: روانشناسی تربیتی

فصل اول

مشخصات کلی

تعریف رشته

روانشناسی تربیتی یک رشته متمایز در بین رشته‌های روان‌شناسی و با نظریه‌ها و روش‌های پژوهش خاص خود است. روان‌شناسان تربیتی درباره یادگیری و تدریس و به‌طور کلی محیط‌های آموزشی پژوهش و عمل می‌کنند؛ در این فرایند موضوعاتی همچون تحول روانی، انگیزش، یادگیری، هدف‌های آموزشی، نظریه‌های آموزش، تأثیرات فرهنگی و اجتماعی و سنجش و ارزشیابی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.

ضرورت و اهمیت رشته

از گذشته روان‌شناسی تربیتی را به‌عنوان کاربرد روان‌شناسی در آموزش و فراهم‌کننده مبانی روان‌شناسی برای آن تلقی می‌شد؛ اما جدا از این نقش مهم که به عهده دارد دارای قلمرو حرفه‌ای خاص دیگری نیز هست که از آن طریق روان‌شناسان تربیتی می‌توانند به مشاوره و پژوهش در زمینه تحول روانی، تربیت کودک، انگیزش، یادگیری، هدف‌های آموزشی، نظریه‌های آموزش، تأثیرات فرهنگی و اجتماعی و ارزشیابی و به‌طور کلی مشاوره در تمام محیط‌های آموزشی به‌خصوص مشاوره تحصیلی، آموزشگاهی و تربیتی و مشاوره حرفه‌ای معلمان بپردازند.

هدف رشته

هدف از ارائه دوره کارشناسی ارشد روان‌شناسی دانش‌افزایی، پژوهش و توانمندسازی دانشجویان با هدف بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در تمام محیط‌های آموزشی و توسعه فرهنگ یادگیری و آموزش در جامعه است.

نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

- تسلط بر مبانی نظری روان‌شناسی تربیتی با تأکید بر حوزه‌های یادگیری، آموزش، انگیزش
- شناخت ویژگی‌های مختلف یادگیرندگان
- توانمندی پژوهش و توسعه قلمروهای نظری و کاربردی روان‌شناسی تربیتی
- توانمندی حل مسائل آموزشی و تربیتی مبتنی بر شواهد پژوهشی
- توانمندی در کاربرد، انطباق‌یابی و ساخت آزمون‌های روانی - تربیتی
- مشکل‌شناسی، تهیه بسته‌های آموزشی - توانبخشی و کاهش مشکلات روانی - تربیتی مرتبط با آموزش

طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی تربیتی به‌صورت آموزشی - پژوهشی و ناپیوسته است. طول مدت آن به‌طور متوسط ۲ سال است که طی آن دانشجویان قادر خواهند بود مجموعه دروس نظری و عملی این دوره را بگذرانند. برخی از این دروس، اصلی، برخی اختیاری و برخی هم‌جبرانی است. حداکثر مدت مجاز در این دوره ۳ سال است.

تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای این دوره ۳۲ واحد است که ۱۲ واحد آن تخصصی، ۴ واحد پایان‌نامه، ۱۶ واحد اختیاری است. از بین دروس اختیاری ارائه شده دانشجوی ۱۶ واحد انتخاب خواهد کرد. علاوه بر این ۱۲ واحد نیز جبرانی در نظر گرفته شده است که دانشجویان دارای مدرک کارشناسی غیر مرتبط باید آن‌ها را بگذرانند.

شرایط و ضوابط ورود به دوره

گزینش دانشجوی تابع ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری است. برای ورود به این دوره، داشتن دانشنامه کارشناسی در یکی از رشته‌های روان‌شناسی، مشاوره یا علوم تربیتی از یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج کشور ضروری است. سایر دانشجویان موظف به گذراندن دروس جبرانی / پیش‌نیاز خاصی هستند.

فصل دوم:

واحدهای درسی و جداول دروس

جدول ۱- دروس جبرانی^۱

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	زبان تخصصی در روان‌شناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	کاربرد رایانه در روان‌شناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	روان‌شناسی عمومی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	روان‌شناسی تربیتی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	روان‌شناسی رشد	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	فلسفه تعلیم و تربیت	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	اصول تعلیم و تربیت	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
		۱۴	-	۱۴	۲۲۴	-	۲۲۴

جدول ۲- دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیش نیاز / هم نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه‌های تحول	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	انگیزش در آموزش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	نظریه‌های یادگیری در آموزش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	روش‌های آماری در روانشناسی ۱	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	روش‌های پژوهش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۶	اصول تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
	جمع	۱۲	-	۱۲	۱۹۲	-	۱۹۲	-

^۱ دانشجویان پذیرفته‌شده باید حداقل ۱۲ واحد از درس‌های یادشده را در مقطع قبلی گذرانده باشند یا حتی‌المقدور در اولین نیمسال تحصیلی در این مقطع انتخاب و با موفقیت آن را به اتمام رسانده باشند.

جدول ۳- دروس اختیاری^۲

پیش نیاز/همنیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	آزمون‌ها، سنجش و ارزشیابی آموزشی	۱
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	اختلالات یادگیری	۲
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	روش‌های شناختی و رفتاری	۳
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	آموزش فرزند پروری	۴
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	مشاوره تحصیلی و آموزشگاهی	۵
-	۶۴	۶۴	-	۲	۲	-	کارورزی عملی و پژوهشی	۶
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مبانی فلسفی و قلمرو روان‌شناسی تربیتی	۷
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	فنون تربیت دینی و اخلاقی	۸
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تحول عاطفی-اجتماعی	۹
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تحول و آسیب‌شناسی روانی کودکان	۱۰
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	مشاوره کودک پیشرفته	۱۱
روش‌های آماری در روانشناسی ۱	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	روش‌های آماری در روانشناسی ۲	۱۲
روش‌های پژوهش	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	روش‌های پژوهش کیفی	۱۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تحول شناختی	۱۴
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	بهداشت روانی در آموزشگاه	۱۵
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	روش‌ها و فنون تدریس	۱۶
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روان‌شناسی اجتماعی تعلیم و تربیت	۱۷
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روان‌شناسی شناختی کاربردی	۱۸
-	۱۹۲	-	۴۰۰	۳۶	۱۱	۲۵	جمع	

۲. از بین دروس اختیاری ارائه شده لازم است دانشجو ۱۶ واحد انتخاب کند.

فصل سوم:

سرفصل دروس

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نظریه‌های تحول

عنوان درس (انگلیسی): Theories of Development

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با نظریه‌های تحولی روانی و بررسی دقیق نظریه‌ها در ارتباط با ابعاد مختلف رشد
- بررسی پژوهش‌های جدید در حوزه تحول روانی از دیدگاه‌های مختلف و توجه خاص به رابطه بین تحقیقات، نظریه‌ها و کاربردهای تربیتی و آموزشی آن‌ها در حیطه آموزش رسمی و غیررسمی
- بررسی موقعیت‌های مختلف اعم از رسمی و غیررسمی میزان تأثیرپذیری تصمیمات از نظریه‌های تحولی را با استناد به کاربرد نظریه‌ها در پژوهش‌های مختلف بررسی و با توجه به بافت و زمینه‌ای که افراد در آن زندگی می‌کنند، تحلیل نماید
- ارزیابی انتقادی و تفسیر پژوهش و نظریه در این حوزه
- توانایی درک نظریه‌های تحول روانی و مقایسه آن‌ها با یکدیگر و میزان کاربردی بودن آن در نظام آموزشی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- کسب دانش در زمینه تحولات مختلف کودکان
- توانایی شناخت ویژگی‌های مختلف کودکان و نوجوانان

سرفصل درس:

نظریه‌های تحول روانی شامل:

- مفاهیم اساسی در تحول روانی
- مفهوم نظریه و فرا نظریه در روان‌شناسی رشد
- نخستین نظریه‌ها: پیش ساخت‌گرایی، لاک و روسو
- نظریه‌های رفتارگرایی
- نظریه‌های کردار شناسانه
- نظریه شناختی رشدی پیازه
- نظریه‌های رشد اخلاقی

- نظریه فرهنگی - اجتماعی ویگوتسکی
- نظریه رشد زبان چامسکی
- نظریه روان تحلیل گری فروید
- نظریه روانی اجتماعی اریکسون
- نظریه یونگ
- نظریه رشد نو پیازه‌ای‌ها
- نظریه تحولی ارتباطی مبتنی بر تفاوت‌های فردی (DIR)
- نظریه‌های تحول شناخت اجتماعی
- دیدگاه گستره عمر و مفروضه‌هایش
- رشد "خود"
- نظریه‌های رشد نقش آموزی جنسیتی
- نظریه ذهن
- مقایسه نظریه‌های تحول روانی مطرح شده و بیان دیدگاه‌ها
- مطالعه پیرامون جایگاه هریک از رویکردهای تحول روانی در آموزش و یادگیری و بیان تلویحات آموزشی هریک از رویکردها
- بررسی یک موقعیت آموزش رسمی یا غیررسمی باهدف تشخیص رویکردهای تحول روانی موردتوجه دست‌اندرکاران آن و تحلیل دانشجو از این موقعیت و بیان آن در کلاس

روش یاددهی - یادگیری:

- استفاده از فرصت‌های یادگیری مستقیم / فردی از طریق مطالعه نظریه‌های علمی در حوزه تحول روانی و کاربرد آن در یادگیری
- به کارگیری راهبردهای فراشناختی برای مطالعه ویژگی‌های رشدی افراد با توجه به نظریه‌های علمی در حوزه تحول روانی
- تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم برای تبیین مفاهیم و مبانی تحول روانی
- تحلیل و نقد و ارزیابی نظریه‌های تحول روانی و مقایسه آن‌ها در ابعاد مختلف
- استخراج تلویحات آموزشی نظریه‌های تحول روانی
- ایجاد فضای مشارکتی در فضای کلاس به شیوه‌های مختلف باهدف درک عمیق‌تر و آشنایی بهتر فراگیران با نظریه‌های تحول روانی
- مطالعه مقالات و پژوهش‌های علمی در زمینه تحول روانی و ارائه آن به کلاس با توجه به نظریه‌های مطرح شده در کلاس

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪ ۲۵	نوشتاری: ۵۰٪	٪ ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

دادستان، پریخ و منصور، محمود (۱۳۹۵). روان‌شناسی ژنتیک ۲ از روان تحلیل‌گری تا رفتارشناسی. تهران: انتشارات سمت

داهرتی، مارتین، جی (۴). نظریه ذهن. ترجمه زینب خانجانی و فاطمه هداوندخانی (۱۳۹۳). تهران: انتشارات سمت

کریستوفر کرین، ویلیام (۴). نظریه‌های رشد: مفاهیم و کاربردها. ترجمه علیرضا رجایی و غلامرضا خوی نژاد (۱۳۹۶). تهران: انتشارات رشد

گرنسپن، استانلی و ویدر، سرنا (۴). بهداشت روانی نوزادان و کودکان؛ رویکرد تحول یکپارچه انسان به سنجش و درمان. ترجمه سید امیر امین یزدی و دیگران (۱۳۹۴). مشهد: انتشارات فرا انگیزش

محسنی، نیکچهر (۱۳۹۳). نظریه‌ها در روان‌شناسی رشد. تهران: انتشارات جاجرمی

نیومن، باربارا و نیومن، فیلیپ (۴). نظریه‌های رشد. ترجمه مجتبی امیری مجد (۱۳۹۴). تهران: انتشارات دانش

Santrock, J. (2017). *Life span development*. USA: McGraw-Hill Education.

Sigelman, C. & Rider, A. (2017). *Life-Span Human Development*. Wadworth: Centage Learning.

منابع مطالعاتی:

فصلنامه علمی - پژوهشی روان‌شناسی تحولی (روانشناسان ایرانی)

Journal of applied developmental psychology

eUROPEAN JOURNAL OF DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY JOURNAL

BRITISH JOURNAL OF DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

THE JOURNAL OF GENETIC PSYCHOLOGY

www.stanleygreenspan.com/resources

<https://www.psychologistworld.com/developmental/>

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): انگیزش در آموزش (تعلیم و تربیت)

عنوان درس (انگلیسی): Motivation in Education

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های مختلف انگیزش، عوامل مؤثر بر رفتارهای انگیزشی، مطالعه اثر انگیزش در یادگیری و آموزش و شیوه‌های اندازه‌گیری آن
- آشنایی با مفاهیم اساسی حوزه انگیزش
- آشنایی با هیجان‌های تحصیلی و کاربرد آن
- آشنایی با انواع رویکردها و نظریه‌های تبیین‌کننده انگیزش و هیجان و تلویحات آن‌ها برای تعلیم و تربیت
- توانایی درک، ارزیابی و نقد نظریه‌های مختلف تبیین‌کننده رفتارهای انگیزشی و مقایسه آن‌ها با یکدیگر
- شناخت و توانایی کاربرد ابزارها و روش‌های سنجش انگیزش

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت مفاهیم و نظریه‌های انگیزش
- توانایی حل مشکلات انگیزشی یادگیرندگان
- شناسایی مسائل انگیزشی ناشی از بافت‌های آموزشی و جامعه

سرفصل درس:

- تعریف و موقعیت انگیزش در آموزش و یادگیری
- موضوعات اساسی در بررسی انگیزش: نقش انگیزش در سازگاری، توجه، رفتار، گرایش‌های نزدیکی و دوری، شرایط حمایت‌کننده انگیزش
- مطالعات تاریخی و معاصر انگیزش:
- منشأ فلسفی مفاهیم انگیزش: نظریه‌های اراده، غریزه و سائق
- انگیزش درونی و بیرونی

- نظریه‌های رفتاری و شناختی انگیزش و کاربرهای آن‌ها در آموزش
- نظریه‌های انتظاری انگیزش و کاربرهای آن‌ها در آموزش
- نظریه‌های معطوف به علل برانگیزاننده رفتار
- نقش دورنمای آینده در برانگیختگی یادگیرنده
- نقش اهداف، اهداف پیشرفت و جهت‌گیری‌های هدفی
- علاقه و عاطفه و انگیزش
- هیجان‌های تحصیلی (نظریه‌ها و کاربرد)
- امیدواری و انگیزش
- خود و تلاش‌های آن: مسأله عزت‌نفس، خود پنداره، هویت و خودتنظیمی
- نقش مدارس در انگیزش
- نقش عوامل فرهنگی و اجتماعی در انگیزش
- انگیزش در منابع اسلامی
- سنجش انگیزش: شاخصه‌ها و روش‌ها

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- بررسی و مطالعه متون مرتبط با موضوع اعم از کتب و مقالات
- مطالعه و ارائه کلاسی تازه‌های پژوهشی و مقالات معتبر در حوزه انگیزش و هیجان در آموزش
- انجام پروژه‌های فردی و گروهی (در قالب بررسی تلویحات آموزشی و کاربردهای نظریه‌های تبیین انگیزش در حیطه یادگیری و آموزش، انجام پروژه‌های پژوهش میدانی در حوزه انگیزش و هیجان‌های تحصیلی در آموزشگاه‌ها و ...).

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان‌ترم
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

اسپالدینگ، سی. ال. (۱۹۹۱). انگیزش در کلاس درس. ترجمه محمدرضا نائینیان و اسماعیل بیابانگرد (۱۳۷۹). انتشارات مدرسه.

استپیک، دی. جی (۱۹۹۸). انگیزش برای یادگیری. ترجمه رمضان حسن زاده (۱۳۸۰). تهران: انتشارات دنیای پژوهش.
پینتریچ، پی. آر. و شانک، دی. اج (۲۰۰۲). انگیزش در آموزش و پرورش. ترجمه مهرناز شهرآرای (۱۳۸۵). تهران: نشر علم.

ریو، ام (۲۰۰۱). انگیزش و هیجان. ترجمه یحیی سیدمحمدی (۱۳۸۱). تهران: انتشارات ارسباران.

کارشکی، حسین و محسنی، نیکچهره (۱۳۹۰). انگیزش در یادگیری و آموزش. تهران: انتشارات آوای نور.

Brophy J. (2010). *Motivating students to learn*. McGraw-Hill Companies, Inc.

(2008). *Handbook of approach and avoidance motivation*. USA: Taylor & J. Elliot, A Francis Group, LLC.

Pekrun, R., & Linnenbrink-Garcia, L. (2014). *International Handbook of Emotions in Education*. New York: Routledge.

Schunk, D. H & Zimmerman, B. J. (2008). *Motivation and self-regulated learning*. USA: Taylor & Francis group.

Schunk, D., Pintrich, P., & Meece, L. (2010). *Motivation in Education: Theory, Research, and Applications*. London: Pearson Education.

منابع مطالعاتی:

Learning and Motivation Journal

Motivation Science Journal

The Motivation Journal

Motivation and Emotion Journal

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نظریه‌های یادگیری در آموزش

عنوان درس (انگلیسی): Theories of Learning in Instruction

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: دارد ○

ندارد ●

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- کسب دانش و مهارت‌های لازم درباره اصول و مبانی نظریه‌های یادگیری و روش‌های آموزش
- آشنایی با نظریه‌ها، قوانین و اصول روان‌شناسی یادگیری و انگیزش
- آشنا شدن با موضوع‌ها و مباحث مختلف نظریه‌ها یادگیری و روش‌های آموزش
- افزایش درک دانشجو نسبت به فرآیند یادگیری و آموزش
- کسب توانایی تشخیص، تحلیل و تفسیر مسائل و مشکلات تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان
- توانایی حل کردن مسائل و مشکلات تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان در محیط آموزشگاه
- کسب دانش و مهارت‌های مربوط به روش‌ها و فنون آموزش و کسب توانایی استفاده از آن‌ها در آموزش موضوع‌های مختلف درسی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های یادگیری
- توانایی حل مشکلات یادگیری یادگیرندگان
- شناسایی مسائل یادگیری ناشی از بافت‌های آموزشی و جامعه

سرفصل درس:

- **نظریه‌های یادگیری:**
- نظریه‌های رشد شناختی: پیاژه، ویگوتسکی و برونر
- نظریه‌های یادگیری شناختی: گشتالت، آزرابل و بندورا
- نظریه‌های یادگیری خبر پردازشی: سه مرحله‌ای، سطوح پردازش، رمز دوگانه، توزیع موازی و..
- نظریه‌های رفتاری-کارکرد گرای و تداعی گرای (ثرندایک، اسکینر، واتسون و پاولف)
- نظریه‌های عصب‌شناختی: دونالد هب.

- نظریه‌های موج سوم روان‌شناسی: تئوری انتخاب
- راهبردهای یادگیری و فراشناخت

روش یاددهی - یادگیری:

- سخنرانی، بحث گروهی، سمینار، پروژه فردی، ترجمه مقاله
تکالیف دانشجویان: انتخاب یکی از سرفصل‌ها و ارائه در کلاس - ترجمه مقاله و معرفی کتاب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

اسلاوین، رابرت ایی (۴). روان‌شناسی تربیتی. ترجمه یحیی سیدمحمدی (۱۳۸۵). تهران: نشر روان
 السون، متیو، اچ و هرگنهان، بی، آر (۴). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری. ترجمه علی اکبر سیف (۱۳۹۱). تهران: نشر دوران
 سانتراک، دی (۴). روان‌شناسی تربیتی. ترجمه مرتضی امیدیان (۱۳۸۵). یزد: انتشارات دانشگاه یزد
 سانتراک، جان دبلیو (۲۰۰۸/۱۳۸۷). روان‌شناسی تربیتی. ترجمه شاهده سعیدی، مهشید عراقچی و حسین دانشفر. تهران: انتشارات رسا
 سیف، علی اکبر (۱۳۹۱). روان‌شناسی پرورشی نوین: روان‌شناسی یادگیری و آموزش. تهران: نشر دوران
 شانک، د (۴). نظریه‌های یادگیری؛ چشم‌اندازی تربیتی. ترجمه اکبر رضایی (۱۳۹۶). تهران: انتشارات آگاه
 شعبانی ورکی، بهختیار (۱۳۷۸). رویکردهای یاددهی - یادگیری (مفاهیم، بنیادها و نظریه‌ها). مشهد: انتشارات به نشر
 کدیور، پروین (۱۳۹۲). روان‌شناسی یادگیری: از نظریه تا عمل. تهران: انتشارات سمت
 لفرانسوا، گی آر (۲۰۰۰/۱۳۸۲). نظریه‌های یادگیری. ترجمه ی. سید محمدی. تهران: انتشارات روان
 Jarvis,ma, (2005). The psychology of effective learning and teaching.

منابع مطالعاتی:

دو فصلنامه پژوهش‌های یادگیری و آموزشی. دانشگاه شاهد
 فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی. دانشگاه پیام نور

Learning and Instruction Journal

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌های آماری در روان‌شناسی ۱

عنوان درس (انگلیسی): Statistics in Psychology 1

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی کلی دانشجویان با کاربرد روش‌های آماری در تحقیقات مربوط به روان‌شناسی تربیتی
- تشخیص رابطه مقیاس اندازه‌گیری، انواع همبستگی، محاسبه انواع همبستگی‌ها
- شناخت مفهوم استنباط آماری و نظریه نمونه‌برداری و آشنایی با تکنیک‌های استنباطی برای داده‌های فاصله‌ای و طبقه‌ای
- توانایی درک، تبیین، تشخیص مسائل آماری در حوزه مباحث مطرح شده
- توانایی انجام تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزارها
- توانایی نقد تحلیل‌های آماری صورت گرفته در مقالات و پژوهش‌ها با توجه به مباحث مطرح شده
- توانایی طراحی و حل مسائل آماری

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تشخیص آزمون‌های آماری مناسب
- محاسبه آزمون‌های آماری مناسب و کار با نرم‌افزارهای آماری
- تفسیر نتایج و برون‌دادهای پژوهشی
- گزارش‌نویسی آماری نتایج پژوهشی

سرفصل درس:

- طبقه‌بندی مسائل آماری و فرایند کلی آزمون فرضیه و برآورد فاصله‌ای
- آزمون‌های آماری خاص مسائل تک‌متغیری (دوجمله‌ای، خی‌دو، کالموگروف-اسمیرنوف، Z و t)
- مسائل همبستگی (خی‌دو، فای، توافق پیرسون، فای کرامر، اسپیرمن، هماهنگی کندال، پیرسون و رگرسیون) و روش‌های پیشرفته بررسی روابط (مانند رگرسیون چندمتغیری و چندگانه)

- **مسائل تجربی و شبه تجربی** (دقیق فیشر، خی دو، U مان ویتنی، میانه، کروسکال والیس، t و ANOVA)، مسائل مربوط به اندازه‌های وابسته (t)، اندازه‌گیری مکرر، مک نامار، علامت، کو کران، ویلکا کسون، فریدمن) و روش‌های پیشرفته بررسی تفاوت در طرح‌های آزمایشی یا مقایسه‌ای (مانند ANOVA عاملی و MANOVA)
- **فرا تحلیل**

روش یاددهی - یادگیری:

- تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم برای تبیین مفاهیم آماری مطرح شده
- تدارک دیدن فرصت‌هایی برای انجام تحلیل‌های آماری در قالب حل مسئله و کار با نرم‌افزارهای آماری
- ایجاد فرصت‌هایی برای مشارکت دانشجویان در قالب پروژه‌های گروهی و ایجاد زمینه مشارکت هرچه بیشتر با یکدیگر

تکالیف دانشجویان:

- ارائه و حل مسائل در حوزه مباحث مطرح شده کلاسی
- بررسی و نقد تحلیل‌های آماری صورت گرفته در پژوهش‌ها و مقالات مختلف
- انجام تحلیل‌های آماری مورد بحث با استفاده از نرم‌افزار SPSS

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

نرم افزارهای آماری

فهرست منابع:

تاکنه، فرگوسن (؟). تحلیل آماری در روان‌شناسی و علوم تربیتی. ترجمه علی دلاور و سیامک نقش‌بندی (۱۳۹۳). تهران: نشر ارسباران

کارشکی، حسین (۱۳۹۳). روابط ساختاری خطی در تحقیقات علوم انسانی. تهران: انتشارات آوای نور

کرامر، دانکن و هویت، دنیس (؟). روش‌های آماری در روان‌شناسی و سایر علوم رفتاری. ترجمه حسن پاشا شریفی و دیگران (۱۳۹۵). تهران: انتشارات سخن

کرلینجر، ف. و پدهاوزر، ا (۱۹۱۰). رگرسیون چندمتغیره در پژوهش رفتاری. ترجمه حسن سرایی (۱۳۸۹). تهران: انتشارات سمت

میرز، ل.، گامست، گ. و گارینو، ا (۲۰۰۶). پژوهش چندمتغیری کاربردی. ترجمه حمیدرضا حسن آبادی و دیگران. (۱۳۹۱). تهران: انتشارات رشد

هومن، حیدر علی (۱۳۹۵). استنباط آماری در پژوهش رفتاری. تهران: انتشارات سمت

تاباکنیک، ب. و فیدل، ل. (۱۳۹۵). کاربرد آمار چند متغیری. ترجمه حسنیاشا شریفی و دیگران. تهران: انتشارات رشد.

[Cohen, B. H.](#) (2014). Explaining Psychological Statistics.

[Howell, D. C.](#) (2012). Statistical Methods for Psychology (Qualitative Research and Analysis in Psychology).

Cumming, G. (2013). [Understanding the new statistics: Effect sizes, confidence intervals, and meta-analysis.](#)

[Linebach, J. A. Tesch, B. P. & Kovacsiss, L. M.](#) (2014). Nonparametric Statistics for Applied Research.

Green, S. B. & Salkind, N. G. (2010). [Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing . and understanding data](#)

منابع مطالعاتی:

British Journal of Mathematical and Statistical Psychology

Journal of Statistics Education

[Journal of Educational and Behavioral Statistics](#)

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌های پژوهش

عنوان درس (انگلیسی): Research Methods

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: دارد ○

ندارد ●

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی، ارزیابی تحقیقات تربیتی و نوشتن گزارش تحقیق
- آشنایی با ویژگی‌های روش پژوهش در علوم تربیتی و روان‌شناسی
- آشنایی با اصول و روش‌های تحقیق و تهیه طرح تحقیق و کاربرد آن در روان‌شناسی
- توانایی تحلیل گزارش‌های پژوهش چاپ‌شده در مجلات علمی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با روش و روش‌شناسی پژوهش
- تشخیص روش‌های پژوهشی مناسب مساله پژوهشی و توانایی کاربرد آنها

سرفصل درس:

- ماهیت پژوهش تربیتی؛ سهم پژوهش‌های تربیتی در تولید علم، روش‌شناسی پژوهش تربیتی
- ویژگی‌های تحقیقات علمی
- کلیات پژوهش، تحلیل گام‌به‌گام یک پژوهش
- تحلیل گام‌به‌گام یک مقاله علمی - پژوهشی در حیطه روان‌شناسی
- انواع طرح‌های پژوهشی
- طرح‌های آزمایشی و شبه آزمایشی (درون آزمودنی، بین آزمودنی و آمیخته) طرح‌های تک آزمودنی و طرح‌های غیرآزمایشی
- ابزارهای اندازه‌گیری متغیرها
- نمونه‌گیری در تحقیقات روان‌شناسی
- طرح‌های پژوهشی کیفی

- معرفی طرح‌های پژوهشی ترکیبی
- گزارش پژوهشی و پیشنهاد پژوهشی کمی

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- مطالعه و ارائه کلاسی سرفصل‌های آموزشی و انواع گزارش‌های پژوهشی توسط یادگیرندگان در کلاس
- انجام پروژه‌های فردی و گروهی مرتبط با مباحث آموزشی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان‌ترم
% ۲۵	نوشتاری: ۵۰٪	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

- سرمد. زهره، بازرگان، عباس و حجازی، الهه (۱۳۸۶). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگاه.
- چالمرز. آ. ف. علم چیست (؟). ترجمه محمد مشایخی (۱۳۷۳). تهران: انتشارات شرکت سهامی انتشار.
- فراهانی. حجت‌الله، عریضی. حمیدرضا (۱۳۸۴). روش‌های پیشرفته پژوهش در علوم انسانی. اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- کازبی. پ. س. (۲۰۰۴). پایه‌های پژوهش در علوم رفتاری. ترجمه حجت‌الله فراهانی و حمیدرضا عریضی (۱۳۸۶). تهران: نشر روان.
- کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۶). طرح پژوهش: رویکردهای کیفی، کمی و ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش. انتشارات جهاد دانشگاهی، واحد علامه طباطبایی
- کرلینجر و پدهارز. (؟) رگرسون چند متغیری در پژوهش رفتاری. ترجمه حسن سرایی (۱۳۸۴). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- کرلینجر. ف. ا. (۱۹۸۹). مبانی پژوهش در علوم رفتاری. ترجمه حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند (۱۳۷۶). تهران: انتشارات آوای نور. ۲ جلد.
- کریستینسن. ل. ب. (؟) روش‌شناسی آزمایشی. ترجمه علی دلاور. (۱۳۸۷). تهران: انتشارات رشد.
- گال، ام، بورگ، دبلیو و گال، جی. پی (؟). روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، ترجمه احمدرضا نصر و همکاران (۱۳۸۶). تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت. ge.

هریس، پ. (۲۰۰۴). طراحی و گزارش نویسی پژوهش در روان‌شناسی، ترجمه حسین کارشکی (۱۳۹۶). تهران: انتشارات ارجمند.

هومن، حیدرعلی. (۱۳۸۹). شناخت روش علمی در علوم رفتاری. تهران، ایران: انتشارات سمت.

Cohen, L. Manion, L. & Morrison, K. (2007). Research Methods in Education. New York: Rout ledge.

Giles, D. (2002). Advanced research method in psychology. New York: Rout led

منابع مطالعاتی:

International Journal of Quantitative and Qualitative Research Methods.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): اصول تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته

عنوان درس (انگلیسی): Advanced Islamic Education

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- افزایش قدرت تحلیل در مباحث و درک ارتباط بین علم و دین
- افزایش خودآگاهی نسبت به جایگاه و رسالت خود در هستی، در پرتو آموزه‌های علمی و دینی
- افزایش قوه‌ی استدلال علمی و منطقی در پاسخ به سؤالات وجودی
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به امکان استفاده از آموزه‌های دینی در مباحث علمی و به‌ویژه تعلیم و تربیت
- بحث در مورد ارتباط دین و علم (اسلام و تربیت) و آشنایی با امکان، معنا و سازواری تربیت اسلامی
- آشنایی با آسیب‌های تربیت دینی و مبانی، اصول و روش‌های تربیت دینی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانمندی تحلیل مباحث مختلف در ارتباط بین علم و دین

سرفصل درس:

- ریشه لغوی و معنای اصطلاحی تربیت
- تحلیل مفهوم تربیت (تبیین..... فطری بودن) فطرت و ویژگی‌های آن
- تربیت و شبه تربیت
- تحلیل مفهوم تدین، ویژگی‌های تربیت دینی در قرن ۲۱
- امکان، معنا و سازواری تربیت دینی
- دیدگاه‌های مختلف در مورد علم دینی
- محورهای ۱ تا ۵ آسیب‌شناسی تربیت دینی
- محورهای ۵ تا ۱۰ آسیب‌شناسی تربیت دینی
- مبانی، اصول و روش‌های تربیت دینی-۱

- مبانی، اصول و روش های تربیت دینی-۲
- مبانی، اصول و روش های تربیت دینی-۳

روش یاددهی - یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، پروژه و بحث گروهی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪ ۲۵	نوشتاری: ٪ ۵۰	٪ ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

ابوطالبی، مهدی (۱۳۸۳)، تربیت دینی از دیدگاه امام علی، مرکز انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

اعراف، علیرضا (۱۳۸۰ تا ۱۳۸۵)، سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت، ۴ جلد، قم: مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه.

ایزو تسو، توشیهیکو (۱۳۸۸)، مفاهیم اخلاقی - دینی در قرآن مجید، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز.

باقری، خسرو (۱۳۸۴)، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، ج ۲، تهران: انتشارات مدرسه.

باقری، خسرو (۱۳۸۶)، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، ج ۱، تهران: انتشارات مدرسه.

باقری، خسرو (۱۳۶۹)، درآمدی به انقیاد فرهنگی در روان‌شناسی معاصر (نقد نظریه پیازه در خصوص خود مرکزی استعلایی)، نشریه علوم تربیتی دانشگاه تهران، شماره ۱-۴.

باقری، خسرو (۱۳۸۲)، هویت علم دینی (نگاهی معرفت‌شناختی به نسبت دین با علوم انسانی)، تهران: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

باهنر، محمدرضا (۱۳۷۳)، گفتارهای تربیتی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

باهنر، ناصر (۱۳۷۸)، آموزش مفاهیم دینی همگام با روان‌شناسی رشد، تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی.

جعفری، محمدتقی (۱۳۸۸)، فرهنگ پیرو فرهنگ پیشرو، تهران: مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری

جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۰)، فطرت در قرآن تهران: اسراء

حجتی، سید محمدباقر (۱۳۷۴)، سه گفتار پیرامون برخی از مسائل تربیتی اسلام، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

داوودی، محمد (۱۳۸۴)، نقش معلم در تربیت دینی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

زین‌الدین بن نورالدین علی (معروف به شهید ثانی) (۱۳۷۱)، آداب تعلیم و تعلم در اسلام، ترجمه و نگارش سید محمدباقر حجتی، چاپ هفدهم، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

سبحانی، جعفر (۱۳۸۸)، منشور جاوید، چهارده جلد، قم: موسسه امام صادق (ع)
شریعتمداری، علی (۱۳۶۹)، تعلیم و تربیت اسلامی، تهران: انتشارات امیر کبیر.
کریمی، عبدالعظیم (۱۳۷۴)، رویکردی نمادین به تربیت دینی - با تأکید بر روش‌های اکتشافی، تهران: انتشارات قدیانی.
مرادی، مجید (۱۳۸۵)، اسلامی سازی معرفت، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
مطهری، مرتضی (۱۳۷۹)، تعلیم و تربیت در اسلام، تهران: انتشارات صدرا.
مظلومی، رجبعلی (۱۳۵۸)، گامی در مسیر تربیت اسلامی، تهران: نشر آفاق.

منابع مطالعاتی:

فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی - دانشگاه امام حسین (ع)
دو فصلنامه علمی پژوهشی تربیت اسلامی - پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
مجله پژوهش‌های تعلیم و تربیت اسلامی - دانشگاه شهید باهنر کرمان
پژوهش‌نامه مبانی تعلیم و تربیت. دانشگاه فردوسی مشهد
فصلنامه مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی - پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **آزمون‌ها، سنجش و ارزشیابی آموزشی**

عنوان درس (انگلیسی): **Educational Tests, Assessment and Evaluation**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با مبانی نظری ساخت آزمون‌های روان‌شناختی و کسب توانایی در زمینه طراحی و ساخت آزمون
- آشنایی با برخی نرم‌افزارهای تحلیل آزمون
- آشنایی با اصول، انواع، روش‌ها و چگونگی اجرای ارزشیابی آموزشی.
- توانایی ساخت آزمون
- توانایی اجرا و تحلیل و تفسیر نمرات آزمون‌های بحث شده در موقعیت‌های آموزشی واقعی
- تشخیص الگوی ارزشیابی مناسب با توجه به اطلاعات ارائه شده از یک موقعیت
- تشخیص نظام‌های ارزشیابی موجود در جهان با انواع الگوهای ارزشیابی بحث شده و تحلیل و نقد آن‌ها
- مقایسه نظام ارزشیابی آموزشی ایران و سایر کشورها و نقد آن
- توانایی مقایسه نظام‌های ارزشیابی کمی و کیفی
- توانایی مقایسه رویکردهای اندازه‌گیری کلاسیک و سؤال پاسخ (ویژگی‌ها، پیش‌فرض‌ها، امتیازات و محدودیت‌ها)
- تشخیص رویکردهای فعلی ارزشیابی در نظام آموزشی ایران

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- ساخت آزمون‌های روان‌شناختی
- کاربرد آزمون‌های روان‌شناختی
- انطباق‌یابی آزمون‌های روان‌شناختی

سرفصل درس:

نظری:

- مفاهیم اساسی: اندازه‌گیری، آزمودن، سنجش، ارزشیابی، آزمون، مقیاس و سایر اصطلاحات اساسی
- مقیاس‌های اندازه‌گیری

- انواع طبقه‌بندی آزمون‌ها و آشنایی کلی با برخی از آزمون‌های پرکاربرد در حوزه روان‌شناسی تربیتی
- روایی و پایایی انواع آزمون‌ها
- اجرا و نمره‌گذاری انواع آزمون‌ها
- تجزیه و تحلیل انواع آزمون‌ها و نرم‌افزارهای مربوطه
- ساخت آزمون
- هنجار و انواع آن
- نظریه کلاسیک، سؤال و پاسخ و نظریه تعمیم‌پذیری
- تعریف ارزشیابی، تفاوت ارزشیابی با اندازه‌گیری، پژوهش، سنجش و ارزیابی
- اهداف و مفروضات ارزشیابی آموزشی
- اصول ارزشیابی آموزشی
- انواع، الگوها و روش‌های ارزشیابی
- مراحل ارزشیابی آموزشی

عملی:

- مطالعه پیرامون یک آزمون روانی تربیتی و ارائه آن به کلاس (نحوه اجرا، نمره‌گذاری، تحلیل و تفسیر نمرات)
- ساخت یک آزمون اولیه پیرامون یک موضوع در حوزه روان‌شناسی تربیتی
- اجرای یک آزمون در موقعیت واقعی مدرسه یا هر موقعیت آموزشی دیگر و ارائه گزارش آن به استاد (نمره‌گذاری و تفسیر نمرات)
- مقایسه انواع الگوهای ارزشیابی آموزشی به‌عنوان یک پروژه و تعیین الگویی مناسب برای مدارس ایران با استدلال منطقی (در قالب کار فردی یا گروهی) و ارائه گزارش به کلاس
- کار با نرم‌افزارهای تحلیل آزمون مورد بحث در کلاس

روش یاددهی - یادگیری:

- استفاده از روش‌های متنوع آموزش به تناسب سرفصل مورد نظر (پرسش و پاسخ، روش‌های همیارانه، سازنده گرا، سخنرانی، بحث‌های گروهی، پروژه‌های عملی و.....)
- ایجاد فرصت یادگیری عمیق‌تر از طریق ارائه تکالیف عملکردی به دانشجویان
- یادگیری غیرمستقیم دانشجویان از طریق مطالعه فردی و درک شناختی دانشجویان در موقعیت‌های مختلف محیط آموزشی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۲۵	% ۵۰
	عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

مجموعه آزمون‌های روانی و تربیتی مانند آزمون‌های هوش و شخصیت و...

فهرست منابع:

امبرتسون، سوزان، ای و رایس، پی (2000). نظریه‌های جدید روان‌سنجی (IRT) برای روان‌شناسان (۱۳۸۹). تهران: انتشارات رشد

بازرگان، عباس (۱۳۹۲). ارزشیابی آموزشی. تهران: انتشارات سمت

بهرامی، هادی (۱۳۹۴). آزمون‌های روانی (مبانی نظری و فنون کاربردی). تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی

بیکر، فرانک (۴). بی. مبانی اساسی نظریه‌های سؤال و پاسخ. ترجمه حیدر علی هومن (۱۳۸۱). تهران: انتشارات پارسا

ثرن‌دایک، رابرت، ال (۴). روان‌سنجی کاربردی. ترجمه حیدر علی هومن (۱۳۷۷). تهران: انتشارات دانشگاه تهران

سیف، علی‌اکبر (۱۳۹۶). اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. تهران: انتشارات دوران

کرمی، ابوالفضل (۱۳۹۲). آشنایی با آزمون‌سازی و آزمون‌های روانی. تهران: انتشارات روان‌سنجی

مارنات، گری، گراث (۴). راهنمای سنجش روانی. ترجمه حسن پاشا شریفی و همکاران (۱۳۹۴). تهران: انتشارات سخن

مری‌جی، آلن و ین، ون‌دی ام (۴). مقدمه‌ای بر نظریه‌های اندازه‌گیری (روان‌سنجی). ترجمه علی دلاور (۱۳۹۶). تهران: انتشارات سمت

گنجی، ح. (۱۳۸۶). آزمون‌های روانی: مبانی نظری و عملی. تهران: نشر ساوالان.

منابع مطالعاتی:

نشریه اندازه‌گیری تربیتی. دانشگاه علامه طباطبایی

فصلنامه مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی. سازمان سنجش و آموزش کشور

[American Journal of Evaluation](#)

[European Journal of Psychological Assessment](#)

[Psychological Assessment](#)

[Assessment journal](#)

[Assessment in Education](#)

Practical Assessment, Research & Evaluation

Assessment & Evaluation in Higher Education

Educational Assessment

Educational Assessment, Evaluation and Accountability

Educational Measuremen

The International Journal of Educational and Psychological Assessment (TIJEPA)

Educational and Psychological Measurement

Applied Psychological Measurement

The Journal of Technology, Learning and Assessment

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): اختلالات یادگیری

عنوان درس (انگلیسی): Learning Disabilities

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: دارد ○

ندارد ●

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با زمینه، تعریف، دیدگاه‌های مختلف، نشانگان ویژه، برنامه‌های ویژه آموزشی و چگونگی بازپروری انواع اختلالات یادگیری
- توانایی تشخیص، توصیه روش‌های آموزشی و مدیریتی مناسب و گزارش ماهیت ناتوانی‌های ویژه یادگیری
- توانایی ارزیابی اثربخشی برنامه‌های سنجش و آموزش در نظر گرفته شده برای کار با یادگیرندگان که دارای گستره-ای از ناتوانی‌های یادگیری هستند بر یک مبنای پژوهشی معاصر

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت مشکلات و اختلالات یادگیری کودکان و نوجوانان
- کسب شایستگی برای حل و رفع مشکلات و اختلالات یادگیری کودکان و نوجوانان

سرفصل درس:

نظری:

- معرفی اختلال یادگیری: انواع تعاریف اختلالات یادگیری، توزیع سنی و جنسیتی، عوامل مؤثر بر پیدایش انواع اختلالات یادگیری
- ویژگی‌های کودکان و نوجوانان با نشانگان اختلال در یادگیری:
  - مشکلات ادراکی، ادراکی - حرکتی و هماهنگی کلی
  - اختلال توجه و بیش‌فعالی
  - مشکلات حافظه، شناخت و فراشناخت
  - مشکلات هیجانی - اجتماعی
  - مشکلات انگیزشی
  - انواع اختلالات یادگیری:

- اختلال در ریاضیات و اضطراب ریاضی
- آشفتگی در روابط فضایی
- حس ضعیف در مورد تصویر بدنی
- مشکلات ادراکی - بینایی و حرکتی - بینایی
- اختلال خواندن
- اختلال در بیان نوشتاری

- دیدگاه‌های مختلف در تبیین اختلالات یادگیری: نظریه‌های رشدی و رشنی، نظریه‌های رفتاری، نظریه‌های شناختی، چشم‌انداز زیستی، نظریه DIR

- فنون درمانی و برنامه‌های مداخله: معرفی فنون رفتاری، شناختی، راهبردهای کفایت اجتماعی و فنون هیجان‌مدار

عملی:

حضور در مراکز درمان اختلالات یادگیری، انتخاب یک مورد دارای یکی از انواع اختلالات یادگیری، انجام برنامه سنجش و آموزش بر

اساس یکی از رویکردهای درمانی آموخته‌شده تحت سرپرستی استاد درس و تنظیم گزارش برنامه مداخله

روش‌های یاددهی - یادگیری

- آموزش مستقیم

- بررسی و مطالعه متون مرتبط با موضوع اعم از کتب و مقالات

- مطالعه و ارائه کلاسی تازه‌های پژوهشی و مقالات معتبر در حوزه اختلالات یادگیری

- انجام پروژه‌های فردی و گروهی در قالب معرفی انواع نمونه‌های اختلالات یادگیری، بررسی تلویحات آموزشی نظریه‌های

تبیین اختلالات یادگیری، کاربرد ابزارهای ارزیابی و سنجش انواع اختلالات یادگیری در نمونه‌های مختلف

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان‌ترم
٪۵۰	نوشتاری: ٪۲۵	٪۲۵
	عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

اتاق درمان و بسته آموزشی مرتبط با انواع اختلالات یادگیری

فهرست منابع:

- احدی، حسن و کاکاوند، علیرضا (۱۳۸۹). اختلالات یادگیری (از نظریه تا عمل). تهران: نشر ارسباران.
- تبریزی، مصطفی (۱۳۸۰). درمان اختلالات یادگیری خواندن. تهران: انتشارات گفتمان خلاق.
- سیف نراقی، مریم و نادری، عزت‌الله (۱۳۷۹). نارسایی‌های ویژه در یادگیری. تهران: انتشارات مکیال.
- دعوتی، سهیلا (۱۳۹۴). اختلالات یادگیری (ویژه دانشجویان رشته روان‌شناسی - علوم تربیتی). تهران: انتشارات راه.
- علیزاده فرد، سوسن (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر اختلالات یادگیری تشخیص، سبب‌شناسی و پیشگیری. تهران: انتشارات مثلث.
- کریمی، یوسف (۱۳۹۴). اختلالات یادگیری: مسائل نظری و عملی به انضمام مطالعات موردی نمونه. تهران: انتشارات ساوالان.
- نادری، عزت‌الله (۱۳۹۴). اختلالات یادگیری: تاریخچه، تعریف، گروه‌بندی، مراحل تشخیص، روش‌های آموزش و نمونه‌های بالینی. تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر.
- Strick, L. (2010). *Learning Disabilities: A to Z: A Complete Guide to Learning &Smith, C. Disabilities from Preschool to Adulthood*
- Johns, B. (2014). *Learning Disabilities and Related Disabilities: Strategies &Lerner, J.W. for Success (13th Edition).*

منابع مطالعاتی:

- فصلنامه ناتوانی‌های یادگیری (علمی - پژوهشی)
- فصلنامه کودکان استثنایی (علمی - پژوهشی) به زبان فارسی - انگلیسی
- Journal of Learning Disabilities (LDX)
- Journal of Emotional and Behavioral Disorders (EBX)
- British Journal of Learning Disabilities
- Journal of Learning Disabilities Research & Practice
- Learning Disabilities: A Multidisciplinary Journal

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌های شناختی و رفتاری

عنوان درس (انگلیسی): Behavioral and Cognitive Methods

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- کسب دانش لازم درباره‌ی نظریه‌ها و اصول روان‌شناسی زیربنای روش‌ها و فنون تغییر شناختی و رفتاری
- شناخت دیدگاه‌های کلاسیک و معاصر در مداخلات شناختی رفتاری
- تسلط بر انجام مداخلات شناختی رفتاری (CBT)
- شناخت مشکلات هیجانی رفتاری بر مبنای مدل شناختی
- شناخت مداخلات شناختی رفتاری در مشکلات هیجانی کودکان و نوجوانان
- آشنایی با منابع و مآخذ مختلف به منظور کسب اطلاعات تکمیلی درباره نظریه‌ها و اصول روان‌شناسی زیربنای روش‌ها و فنون معرفی شده
- آشنایی با منابع و مآخذ مختلفی که در آن‌ها روش‌های تغییر شناختی و رفتاری در پروژه‌های تحقیقی به کار گرفته شده است.
- علاقه‌مند شدن به زمینه‌ی تغییر شناختی و رفتاری، به عنوان یک اقدام انسانی برای کمک به افراد نیازمند به خدمات روان‌شناسی
- تحلیل مسائل و مشکلات رفتاری، شناختی و سازگاری مددجویان و تشخیص عوامل مختلف ایجادکننده و نگه‌دارنده این مشکلات
- کسب مهارت‌های لازم در زمینه‌ی روش‌ها و فنون تغییر و رفتاردرمانی به میزانی که بتوانند این روش‌ها را برای رفع مشکلات رفتاری و سازگاری مددجویان با موفقیت به کار گیرند.
- انجام پژوهش با روش‌ها و فنون تغییر رفتاری شناختی
- توانایی تلخیص و تجزیه و تحلیل مقالات پژوهشی در زمینه CBT

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تحلیل مسائل و مشکلات رفتاری، شناختی و سازگاری مددجویان

- کسب مهارت‌های لازم در زمینه‌ی روش‌ها و فنون تغییر و رفتاردرمانی و روش‌های شناختی و رفتاردرمانی دیالکتیکی و شناختی-رفتاری

سرفصل درس:

نظری:

- تعاریف و تاریخچه
- تعریف و قلمرو تغییر شناختی و رفتاری
- تاریخچه تحول تغییر رفتاری و شناختی
- نظریه‌ها و اصول زیربنایی تغییر شناختی و رفتاری
- نظریه‌های شرطی سازی: کلاسیک، پاسخگر، تقابلی
- نظریه‌های شناختی: بندورا، بک، الیس
- برنامه، سنجش و پژوهش در تغییر شناخت و رفتار
- برنامه‌ی تغییر شناخت و رفتار
- روش‌های تشخیص و سنجش: مستقیم
- روش‌های تشخیص و سنجش: غیرمستقیم
- روش‌های پژوهش در تغییر شناختی و رفتاری
- روش‌ها و فنون برخاسته از نظریه‌های رفتاری و شناختی
- مداخلات شناختی رفتاری (CBT) موج اول و دوم
- مداخلات شناختی و رفتاری موج سوم
- مقایسه و نقد و بررسی روند پیشرفت مداخلات شناختی رفتاری
- مداخلات شناختی و رفتاری در کودکان و نوجوانان

عملی:

- اصول درمان شناختی رفتاری (ویژگی‌های درمان شناختی رفتاری، اصول بنیادین در تبیین و درمان اختلالات روانی از دیدگاه شناختی رفتاری)

- مدل شناختی رفتاری و اختلالات روانی
- اجزای رفتار در مدل شناختی رفتاری، تقویت و رفتار، الگوهای رفتاری در اختلالات روانی، اجزای شناختی در مدل شناختی رفتاری، باورهای بنیادین، باورهای میانجی، راهبردهای مقابله رفتاری، افکار خودآیند منفی، خطاهای شناختی، مدل شناختی رفتاری و پردازش اطلاعات

- ارزیابی شناختی رفتاری
- روش‌های ارزیابی شناختی رفتاری، مصاحبه‌ی تشخیصی و اجزای آن، مشاهده، خود پایی / مشاهده‌ی خود، آزمایش رفتاری،
- پرسشنامه‌ها (پرسشنامه افسردگی بک، اضطراب بک، ناامیدی بک، خودکشی بک، مقیاس نگرش‌های ناکارآمد، پرسشنامه باور شخصی)
- ۱. مفهوم‌پردازی مورد
- ۲. فرایند و رابطه درمانی:
- ۳. ساختار درمان شناختی رفتاری
- تکلیف و درمان شناختی رفتاری

روش یاددهی - یادگیری:

سخنرانی، بحث گروهی، یادگیری مشارکتی، حل مسئله، کنفرانس و سمینار، تفحص گروهی، پروژه

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۲۵	% ۵۰
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

سیف، علی اکبر (۱۳۸۷)، تغییر رفتار و رفتاردرمانی، نظریه‌ها و روش‌ها، نشر دوران

موتابی، فرشته. فتی، لادن (۱۳۹۰)، راه و رسم درمانگری در نظریه شناختی رفتاری، نشر دانش

رابرت د، فریدبرگ. جسیکا م، مک کلور. جولین هیلویگ، گارسیا (۱۳۹۴)، تکنیک‌های شناخت درمانی کودکان و نوجوانان، ترجمه: شایسته آذر، انتشارات ارجمند

بک، جودیت اس (۱۳۹۰) شناخت درمانی: مبانی و فراتر از آن. ترجمه لادن فتی و فرهاد فرید حسینی، تهران، انتشارات دانش

جانگسما، آرتور ای. پیترسون، ال.مارک. مک اینیز، ویلیام پی (۱۹۴۳) روان‌درمانی کودکان: راهنمای گام‌به‌گام درمان مشکلات روانی کودکان، ترجمه سید علی کیمیایی، احمد امیدوار. انتشارات رشد ۱۳۸۶

جانگسما، آرتور ای. پیترسون، ال.مارک. مک اینیز، ویلیام پی (۱۹۴۳) روان‌درمانی نوجوانان: راهنمای گام‌به‌گام درمان مشکلات روانی کودکان. ترجمه سید علی کیمیایی، احمد امیدوار. انتشارات رشد ۱۳۸۶

لیهلی، رابرت (۱۳۸۷). فنون شناخت درمانی، ترجمه لادن فتی، شیما شکبیا، حسین ناصری، شهرزاد طهماسبی مرادی و کاوه ضیایی، دانش

ولز، آدریان (۱۳۸۸) راهنمای عملی درمان فراشناختی اضطراب و افسردگی، ترجمه: شهرام محمدخانی، ویراستار، لادن فتی، تهران: انتشارات ورا دانش

فتی، لادن و موتابی، فرشته (۱۳۸۵ الف) مهارت روابط بین فردی مؤثر، تهران: نشر دانش

فتی، لادن و موتابی، فرشته (۱۳۸۵ ب) مهارت مدیریت استرس، تهران، نشر دانش

فتی، لادن و موتابی، فرشته (۱۳۸۵ الف) مهارت برقراری ارتباط مؤثر، تهران: نشر دانش

فتی، لادن و موتابی، فرشته (۱۳۸۵ ب) مهارت مدیریت خلق منفی، تهران، نشر دانش

موتابی، فرشته و کاظم‌زاده عطوفی، مهرداد (۱۳۸۵). مهارت رفتار جرئت‌مندانه. تهران: نشر دانش

Meichenbaum, D. (1977). Cognitive behaviour modification. *Cognitive Behaviour Therapy*, 6(4), 185-192.

Gumport, N. B., Williams, J. J., & Harvey, A. G. (2015). Learning cognitive behavior therapy. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*, 48, 164-169.

Burns, D. D. (1989). *The feeling good handbook*. New York: Plume Books-

منابع مطالعاتی:

Behavior Therapy

Behaviour Research and Therapy

Cognitive and Behavioral Practice

Psychiatric Clinics of North America

Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): آموزش فرزند پروری

عنوان درس (انگلیسی): Parenting Instruction

نوع درس: اختیاری
پیش‌نیاز: دارد ○ ندارد ●
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی
تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- شناخت و درک صحیح رفتارهای کودکان و تفاوت‌های فردی در آنها
- پاسخ‌گویی مناسب به والدین جهت رفع و کاهش چالش در ارتباط با کودک
- افزایش مهارت فرزند پروری و تعامل با کودک
- برقراری تعامل مثبت و اثربخش با کودکان
- آشنایی منابع و کتب مناسب در زمینه فرزند پروری و آموزش به خانواده برای افزایش اطلاعات درمانگر
- شناخت منابع مناسب جهت معرفی به والدین و کودکان
- افزایش آگاهی دانشجو از لزوم آموزش‌های مربوط به خانواده و فرزند پروری درک دانشجویان از مباحث اساسی تربیت کودک

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت و درک صحیح رفتارهای کودکان و تفاوت‌های فردی در آنها
- کسب توانمندی کمک به والدین در حل مسائل و چالش‌های ارتباطی با فرزندانشان

سرفصل درس:

نظری:

- اهمیت دوران کودکی در شکل‌گیری شخصیت و بزرگ‌سالی
- عوامل اثرگذار رشد و سلامت روان کودک (طبیعت و تربیت)
- طبیعت یا ژنتیک (تفاوت‌های فردی در پردازش حسی)
- تربیت، نقش و جایگاه خانواده
- سبک‌های فرزند پروری (استبدادی، سهل‌گیرانه، ترکیبی، مقتدرانه)
- فرزند پروری مقتدرانه

- مبانی عصب‌شناختی و فرزند پروری (مغز، هیجان و ارتباط)
- تکنیک‌ها و روش‌های والدین مقتدر: همدلی، قاطعیت، حل مسئله
- تعاملات و الگوهای ارتباطی اثربخش در والد و فرزند
- بسته‌های مختلف آموزش فرزند پروری

عملی:

- اجرای یک دوره کارگاه فرزند پروری برای والدین
- ترجمه مقاله

روش یاددهی - یادگیری:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، ایفای نقش

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان ترم
% ۵۰	نوشتاری: % ۲۵	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

جی مکنزی، رابرت (۱۳۹۲)، *مرزهایی برای کودکان*، ترجمه شهروز فرهنگ بیگوند، انتشارات استاندارد، سیگل، دنیل. برایسن، تینا (۱۳۹۳)، *تربیت کودک برای مغزی یکپارچه*، ترجمه شادی جهرانی، انتشارات پندار تابان

جهانشاهی فردی، سعید (۱۳۸۷)، *تکنیک‌های فرزند پروری*، انتشارات ارجمند

مدینا، جان (۱۳۹۳). *از آغوش تا هوش: جدیدترین روش‌های پرورش کودکان باهوش و شاد، از تولد تا ۵ سالگی*. ترجمه بهمن فلاح. نشر ساوالان

گلاسر، ویلیام (۱۳۹۳)، *والدین بدون شکست*، ترجمه علی صاحبی، انتشارات سایه سخن

گلاسر، ویلیام (۱۳۹۳)، *تئوری انتخاب*، ترجمه علی صاحبی، انتشارات سایه سخن

Greenspan, S. and Wieder, S. (2006). *Infant and early childhood mental health: Acomprehensive, developmental approach*. American Psychiatric Publishing, Inc

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مشاوره تحصیلی و آموزشی

عنوان درس (انگلیسی): Educational and Institutional Consulting

نوع درس: اختیاری
پیش‌نیاز: دارد ○ ندارد ●
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی
تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با تعاریف، اهداف و کاربردهای مشاوره تحصیلی - آموزشی
- آشنایی با فرایند مشاوره تحصیلی - آموزشی
- آشنایی با الگوها و نظریه‌های مشاوره تحصیلی و آموزشی
- آشنایی با مهارت‌های لازم برای مشاوره تحصیلی - آموزشی
- انجام مشاوره‌های تحصیلی و آموزشی در موقعیت‌های آموزشی واقعی
- تشخیص الگوهای مشاوره تحصیلی و آموزشی در موقعیت‌های مختلف بر اساس رویکردهای مورد بحث در کلاس
- مطالعه و تحلیل مقالات و پژوهش‌های انجام شده در حوزه مطالب ارائه شده در کلاس
- مهارت‌های ارتباطی و مشاوره‌ای

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- کسب مهارت‌های لازم برای مشاوره تحصیلی - آموزشی
- انجام مشاوره‌های تحصیلی و آموزشی در موقعیت‌های آموزشی واقعی
- توانایی و مهارت خودشناسی، تصمیم‌گیری و...
- تحلیل رویکردها و الگوهای مختلف مشاوره تحصیلی در عمل

سرفصل درس:

نظری:

- مفاهیم اساسی در مشاوره تحصیلی - آموزشی
- مقایسه دو مفهوم مشاوره تحصیلی و مشاوره آموزشی

- ارتباط بین مشاوره تحصیلی و مشاوره شغلی
- تاریخچه مشاوره تحصیلی و آموزشگاهی
- اهمیت مشاوره تحصیلی در آموزش و پرورش و دانشگاه
- الگوهای مختلف مشاوره در مدرسه
- نظریه‌های مختلف مشاوره تحصیلی و آموزشگاهی
- فرایند مشاوره تحصیلی و آموزشگاهی
- عوامل مؤثر در انتخاب رشته تحصیلی (در مدرسه، دانشگاه و.....)
- مهارت‌های تحصیلی
- فاکتورهای اثرگذار در مشاوره تحصیلی و آموزشگاهی
- طراحی برنامه مشاوره تحصیلی برای مقاطع تحصیلی مختلف آموزشی (دوران مدرسه، دانشگاه، کنکور و.....)
- آزمون‌ها، ابزارهای قابل اجرا در حوزه مشاوره تحصیلی
- بسته‌های اجرایی مشاوره تحصیلی

عملی:

- حضور دانشجو در یک مدرسه یا دانشکده یا اداره و تهیه یک برنامه مشاوره تحصیلی یا آموزشگاهی در رابطه با سرفصل‌های درسی و ارائه گزارش آن به کلاس و استاد
- مطالعه الگوهای مختلف مشاوره تحصیلی در ایران و نقد و ارزیابی شرایط موجود
- تشکیل تیم‌های مشاوره‌ای و تدوین یک طرح مشاوره تحصیلی برای یک مقطع تحصیلی و اجرای آن در موقعیت آموزشی واقعی
- بررسی مهارت‌های تحصیلی خود بر اساس مهارت‌های بیان‌شده در کلاس و در صورت نیاز اصلاح این مهارت‌ها
- آموزش مهارت‌های تحصیلی به دانش آموزان به شیوه کارگاهی
- در صورت لزوم انجام برخی از آزمون‌ها و پرسشنامه‌ها و ارائه نتایج آن به استاد

روش یاددهی - یادگیری:

- استفاده از ظرفیت‌های کلاسی برای ارائه مباحث کلاسی با مشارکت دانشجویان
- ایجاد فرصت یادگیری مستقیم به صورت فردی مانند یادگیری اکتشافی
- استفاده از شیوه‌های متنوع آموزشی (سخنرانی، مشارکتی، پرسش و پاسخ، برش مغزی و.....)
- انجام پروژه‌های عملی توسط دانشجویان به منظور درک عمیق‌تر مباحث و تبادل نظر بیشتر بین دانشجویان

- دعوت از برخی متخصصان حوزه مشاوره تحصیلی (کنکور، مدرسه، دانشگاه و...) برای آشنایی بیشتر دانشجویان با مهارت‌های عملی درس

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۲۵	% ۵۰
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

اردبیلی، یوسف (۱۳۹۱). اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی. تهران: انتشارات بعثت
 بیکر، استنلی و گرلر، ادوین (۴). مشاوره‌ی مدرسه در قرن بیست و یکم. ترجمه محمد ربیعی و همکاران (۱۳۸۸). تهران: انتشارات تایماز
 دیویس، مارا (۴). مشاوره مدرسه (دیدگاه‌ها و کاربردهای حرفه‌ای). ترجمه کیانوش زهراکار (۱۳۹۵). تهران: انتشارات ویرایش
 سینک، کریستوفر (۴). مشاوره‌ی مدرسه در عصر حاضر: نظریه، پژوهش و کاربرد. ترجمه علی اکبر سلیمانیان و علی محمد نظری (۱۳۸۸). تهران: انتشارات علم
 شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۵). راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی. تهران: انتشارات سمت
 صافی، احمد (۱۳۹۲). اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی. تهران: انتشارات رشد
 هاروی، ویرجینیا سمیت و اچیکو، ولف لوئیز (۴). پرورش یادگیری مستقل: راهبردهای کاربردی در مشاوره‌ی تحصیلی برای افزایش موفقیت دانش آموز. ترجمه احمد عابدی (۱۳۹۳). تهران: انتشارات نوشته

منابع مطالعاتی:

Journal of School Psychology
 School Psychology Review,
 National Association for School Psychologists
 School Psychology Quarterly
 Professional School Counseling
 Professional Psychology: Research and Practice
 Psychology in the Schools

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): کارورزی عملی و پژوهشی

عنوان درس (انگلیسی): Practical and Research Internship

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲   نوع واحد: عملی   تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

اهداف درس:

- در پایان دوره کارورزی دانشجویان بتوانند دانش و مهارت‌های به‌دست آمده در دوره تحصیل خود را در موقعیت‌های واقعی و چالش‌های حرفه‌ای (مراکز مشاوره، مراکز آموزشی یا مراکز ضمن خدمت آموزشی) آن به کار برند.
- توانایی تشخیص بهنجار یا نابهنجار بودن آهنگ رشد کودکان سنین مختلف
- کاربرد نظریه‌های تحول، انگیزش، یادگیری در محیط واقعی
- آگاهی از ویژگی‌های رشدی و نیازهای کودکان برای رشد بهنجار با برقراری تعامل مناسب با خانواده‌ها، والدین
- انجام مراحل تشخیص تا مداخله برای حل یک مسئله تحصیلی در کنار یک مشاور تحصیلی
- انجام مراحل تشخیص تا مداخله برای حداقل یک اختلال رشدی، با مشاهده و انجام کار عملی در کنار یک درمانگر تحولی
- فرصت مشاهده از واقعیات موجود در مدارس
- آشنایی با مسائل و مشکلات متنوع و گوناگون تربیت در بافت‌های متفاوت.
- شناسایی چالش‌های برجسته و چشمگیر در مدارس از طریق ارتباط با مشاوران مدارس
- فرصت درک ارتباط نظریه‌های یادگیری و الگوهای تدریس با عمل تربیتی و توانایی ترکیب و یکپارچه‌سازی نظریه و عمل
- اطلاع از تجارب حرفه‌ای معلمان مدارس در مواجهه به مسائل تدریس
- توانایی برخورد و مقابله با مسائل آموزشی و پرورشی (تربیتی) دانش آموزان در کلاس
- کسب توانایی در تعامل با دانش آموزان، والدین و معلمان با هدف کسب اطلاعات، شناسایی و تحلیل مسائل و نحوه مواجهه و حل آن‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی استفاده از روش‌های متنوع مشاهده و ثبت رفتار در کلاس درس و موقعیت‌های دیگر

- توانایی تحلیل نتایج حاصل از مشاهدات، مداخله‌ها و ارزیابی‌های به دست آمده برای استفاده در محیط‌های متنوع آموزشی.
- توانمندی برگزاری کارگاه یا جلسات مشاوره‌ای-آموزشی فردی و گروهی برای والدین و مربیان
- تشخیص، مداخله و درمان یک اختلال رشدی
- تشخیص، مداخله و حل یک مشکل روانی-تربیتی یا انجام مناسب مشاوره تحصیلی معطوف انگیزش، یادگیری یا تحصیلی-شغلی
- تهیه گزارش پژوهشی موردی

سرفصل درس:

- دانشجویان با توجه به علائق، گرایش و انگیزه‌های خود و با نظارت استاد به مدارس یا مراکز و مؤسسات مرتبط مراجعه و تکالیفی به شرح زیر به اتمام رسانده و گواهی کار را به استاد مربوط ارائه دهند:
- حضور در مراکز پیش دبستانی و مهدکودک‌ها، دبستان، متوسطه و مراکز مشاوره یا خدمات روان‌شناختی
- شناخت و استفاده از حداقل یک ابزار سنجش تحول، بر مبنای یک رویکرد (از اجرا تا نمره گذاری و تفسیر نتایج و استفاده از آن در فرایند مداخله درمانی)
- مشاهده در محیط واقعی مدرسه /مراکز/ مؤسسات مربوط و یا مشاهده و ارائه گزارش از فرایند یادگیری یاددهی در کلاس درس
- انجام کار عملی در کلاس یا هر محیط واقعی مورد تأیید به منظور شناسایی متغیرهای لازم برای ارتقای جو مطلوب در مدرسه و
- نتایج روان‌شناختی و آموزشی مثبت برای همه دانش آموزان
- مطالعه موردی (به انتخاب دانشجو) در یکی از زمینه‌های مشاهده شده با توجه به تنوع ویژگی‌های کودکان و نوجوانان، توانایی‌ها و ناتوانایی‌ها و نیازهای ویژه آن‌ها

روش یاددهی - یادگیری

- مشاهده و حضور عملی در مدارس
- پژوهش حین عمل و اقدام پژوهی
- گزارش نویسی و ثبت مشاهدات

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان ترم
% ۱۰۰	نوشتاری: -	-
	عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

اتاق‌های مشاوره مجهز هماهنگی با مدارس و مراکز مشاوره شهر

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مبانی فلسفی و قلمرو روان‌شناسی تربیتی

عنوان درس (انگلیسی): Philosophical Foundations and Territory of Educational Psychology

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- کسب آگاهی و نگرش نسبت به فلسفه و فلسفه علم
- شناخت مبانی تعلیم و تربیت با تأکید بر مبانی فلسفی
- آگاهی از مبانی فلسفی نظریه‌های یادگیری و انگیزش
- ایجاد نگرشی فلسفی در خصوص مبانی روان‌شناسی تربیتی
- شناخت قلمروهای نظری روان‌شناسی تربیتی
- شناخت قلمروهای کاربردی روان‌شناسی تربیتی
- شناسایی چالش‌ها و چشم‌اندازهای روان‌شناسی تربیتی در ایران و جهان

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- دانش قلمروهای مختلف نظری و کاربردی رشته
- آشنایی با بازار کار رشته
- شناسایی مبانی روان‌شناسی تربیتی

سرفصل درس:

- مبانی و مبانی فلسفی روان‌شناسی و تعلیم و تربیت
- مکاتب فلسفی (ایدئالیسم، رئالیسم، پراگماتیسم و....) و نظریه‌های جدید فلسفه تعلیم و تربیت
- مبانی فلسفی مکتب‌های رفتارگرایی، شناخت‌گرایی و انسان‌گرایی
- قلمروهای نظری روان‌شناسی تربیتی (هدف‌های تربیتی، یادگیری، انگیزش، آموزش، ارزشیابی و ویژگی‌های یادگیرنده)

- قلمروهای کاربردی روان‌شناسی تربیتی (مشاوره فردی و گروهی تحصیلی-شغلی، آموزش و توانمندسازی شناختی، هیجانی و اجتماعی)

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- استفاده از شیوه‌های تعامل گروهی باهدف ترغیب دانشجویان به فهم عمیق‌تر مباحث و دستیابی به دانش توسط خودشان و با استفاده از تعامل با همکلاس‌ها
- ترغیب دانشجویان به انجام پروژه‌های انفرادی و گروهی باهدف مطالعه دقیق مباحث و افزایش قدرت تحلیل دانشجویان
- ارائه برخی از مباحث مرتبط با موضوعات درسی توسط دانشجویان در کلاس

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

- اسکینر، ب. ف. (۱۳۷۰). *فراسوی آزادی و شأن*. ترجمه علی‌اکبر سیف (۱۳۷۰). تهران: انتشارات رشد
- اسلاوین، (۴). *روانشناسی تربیتی*. ترجمه یحیی سید محمدی (۱۳۸۵). تهران: نشر روان.
- باقری، خسرو، (۱۳۹۰). *هویت علم دینی: نگاهی معرفت‌شناختی به نسبت دین با علوم انسانی*، تهران: سازمان چاپ و انتشارات
- چالمرز، آلن، ف. (۱۳۷۴)، *چیستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی*. ترجمه سعید زیباکلام. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
- سانتراک، دی، (۴). *روانشناسی تربیتی*. ترجمه مرتضی امیدیان (۱۳۸۵). یزد: انتشارات دانشگاه یزد.
- شاتو، ژ. (۱۳۷۶). *مربیان بزرگ*. ترجمه غلامحسین شکوهی. تهران، ایران: انتشارات دانشگاه تهران.
- گلاور و برونینگ (۱۹۹۰). *روانشناسی تربیتی*. ترجمه کمال خرازی (۱۳۷۱). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- گوتک، جerald ال (۴). *مکاتب فلسفی و آرا تربیتی*. ترجمه محمدجعفر پاک‌سرشت. تهران، انتشارات سمت.
- گیج و برلاینر (۴). *روانشناسی تربیتی*. ترجمه غلامرضا خوی نژاد، حسین لطف‌آبادی و دیگران (۱۳۷۴). مشهد: پاژ.
- نلر، ج. (۱۹۰۸). *آشنایی با فلسفه آموزش و پرورش*. ترجمه فریدون بازرگان (۱۳۸۰). تهران: انتشارات سمت.

- Carlson, Neil, R. (2005), *Foundations of Physiological Psychology*, USA: Paerson
- Combs, Arthur, W.; Popham, W. James & Hosford, Philip L. (1977), Behaviorism and Humanism: A Synthesis?, *Educational Leadership*,35: 52-63
- Crawford, Charles & Krebs, Dennis (2008), *Foundations of Evolutionary Psychology*, N.Y.: Taylor & Francis Group
- Davidson Larry (1992), Philosophical foundations of humanistic psychology, *The Humanistic Psychologist*,20(2): 136-157
- Dembo, M. H. (2004). *MOTIVATION AND LEARNING STRATEGIES FOR COLLEGE SUCCESS*.
- Duschl, Richard Alan & Hamilton, Richard J. (1992), *Philosophy of Science, Cognitive Psychology, and Educational Theory and Practice*, USA: State University of New York
- Farrell, Martin (2014), *Historical and Philosophical Foundations of Psychology*, UK: Cambridge University Press
- Kelly, B. Woolfson, L. & Boyle, J. (2008). *Frameworks for Practice in Educational Psychology: A Textbook for Trainees and Practitioners*.
- Kramlinger, Tom, and Tom Huberty (1990), Behaviorism versus humanism, *Training & Development Journal*,44(12): 41-45
- Oliver Martin, William (1955), The Importance of the Philosophy of Education for Administrators and Teachers, *Educational Theory*, 232-235
- Schunk, Dale H.; Meece, Judith R. & Pintrich, Paul A. (2014). *Motivation in Education: Theory, Research & Applications*, N.J.: Pearson/Merrill Prentice Hall
- Woolfolk, A. E. (2016). *EDUCATIONAL PSYCHOLOGY* (13ed). USA: Pearson.
- Zimmereman, B. J. & Schunk, D. H. (2003). *Educational Psychology: A century of conterbutions*.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): فنون تربیت دینی و اخلاقی

عنوان درس (انگلیسی): **The Psychological Principles of Religious Education**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

آشنایی با مفاهیم، نظریه‌ها و مراحل رشد دینی و اخلاقی کودک، نوجوان و بزرگ‌سال

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- ارزیابی انتقادی و تفسیر پژوهش و نظریه در حوزه تحول دینی و اخلاقی
- درک نظریه‌های تحول دینی و اخلاقی و مقایسه آن‌ها با یکدیگر و میزان کاربردی بودن آن‌ها در حوزه آموزش
- بررسی و مطالعه آسیب‌شناسی تحول دینی و اخلاقی بر اساس داده‌های فرهنگی

سرفصل درس:

- تعریف روان‌شناسی رشد دینی و رشد اخلاقی
- پیشینه مطالعات در زمینه روان‌شناسی رشد دینی و رشد اخلاقی
- قلمرو رشد دینی: رشد مفاهیم دینی، رشد تجربه دینی، رشد التزام و ایمان
- روش‌های پژوهش در روان‌شناسی رشد دینی و رشد اخلاقی
- نظریه‌ها در روان‌شناسی رشد دینی: نظریه فولر، ال‌کاینند، اسپیکیل
- نظریه‌های رشد اخلاقی: دورکیم، پیاژه، کلبرگ، کلیگان و...
- مراحل رشد دینی (کودکان، نوجوانان و بزرگ‌سالان)
- مراحل رشد اخلاقی (کودکان، نوجوانان و بزرگ‌سالان)
- رشد دینی و اخلاقی در قرآن و روایات

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- بررسی و مطالعه متون مرتبط با موضوع اعم از کتب و مقالات

- بحث جمعی و گروهی به منظور ارزیابی و تحلیل متون مرتبط به ویژه تازه‌های پژوهشی در حوزه موضوع درس
- انجام پروژه‌های فردی و گروهی در قالب ارزیابی انتقادی پژوهش‌ها، بررسی تلویحات آموزشی نظریه‌های تحول دینی و اخلاقی، کاربرد ابزارهای ارزیابی تحول دینی و اخلاقی در جمعیت‌های مختلف

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪ ۲۵	نوشتاری: ۵۰٪	٪ ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

کدیور، پروین (۱۳۹۵). *روانشناسی اخلاق*. تهران: انتشارات آگه

بی‌ریا، ناصر و رهنما، سید احمد (۱۳۹۴). *روانشناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی*، ج ۲. تهران: انتشارات سمت

باهر، ناصر (۱۳۸۷). *آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد*. تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

لطف‌آبادی، حسین (۱۳۹۵). *روانشناسی رشد (۲): نوجوانی، جوانی و بزرگسالی*. تهران: انتشارات سمت

یاب، ایریس (؟). کلیدهای آموختن به کودکان درباره خدا. ترجمه مسعود حاجی زاده و احمد بروجردی (۱۳۹۲). تهران: نشر صابرین

بوربا، میکله. (۱۳۹۰). *پرورش هوش اخلاقی: هفت فضیلت اساسی که برای درست رفتار کردن به فرزندان باید آموخت*. ترجمه فیروزه کاوسی. تهران: انتشارات رشد.

منابع مطالعاتی:

مجله علمی - پژوهشی جستارهایی در فلسفه و کلام

Journal for the Scientific Study of Religion

Journal for Human Development

The international journal for the psychology of religion

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تحول عاطفی – اجتماعی

عنوان درس (انگلیسی): Socio-Emotional Development

نوع درس: اختیاری
پیش‌نیاز: دارد ○
ندارد ●
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با مفاهیم زیربنایی تحول عاطفی اجتماعی
- آشنایی با عوامل مؤثر در تحول عاطفی اجتماعی (ویژگی‌های زیستی و اجتماعی، دل‌بستگی، خانواده، بازی و.....)
- آشنایی با رویکردهای مختلف تحولی با تأکید بر تحول عاطفی اجتماعی (پیاژه، ویگوتسکی، بالبی، DIR)
- آشنایی با مراحل تحول عاطفی اجتماعی بر اساس رویکرد تحولی ارتباطی مبتنی بر تفاوت‌های فردی
- مقایسه رویکردهای مختلف تحول عاطفی اجتماعی (امتیازات، محدودیت‌ها و تلویحات آموزشی)
- آشنایی با مقالات و پژوهش‌های مختلف در حوزه تحول عاطفی اجتماعی
- توانایی تشخیص جدیدترین پژوهش‌ها در ارتباط با مراحل مختلف رویکرد DIR در متن تعامل والد – فرزند
- توانایی درک و دریافت از فاکتورهای حمایتی و خطرناک‌ها را در زمینه‌های روان‌شناسی، فرهنگی و اکولوژیک قوی یا ضعیف می‌کند و استراتژی‌هایی برای حمایت از رشد و حفظ سلامت روانی بهینه‌ی کودکان و خانواده‌هایشان را افزایش می‌دهند، با به کار گرفتن پژوهش‌های موجود و اقدامات نویدبخش در حوزه‌های آموزش و سلامت روان توسط دانشجویان
- توانایی تشخیص انواع رویکردهای تحول عاطفی اجتماعی و مقایسه آن‌ها با یکدیگر و تشخیص جایگاه هر رویکرد در حوزه آموزش

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت ویژگی‌های عاطفی اجتماعی کودکان و نوجوانان
- شناخت مشکلات و اختلالات عاطفی اجتماعی کودکان و نوجوانان
- کسب شایستگی برای حل و رفع مشکلات و اختلالات عاطفی اجتماعی کودکان و نوجوانان

سرفصل درس:

- تحول عاطفی اجتماعی و مفاهیم اساسی آن
- مراحل تحول عاطفی اجتماعی
- عوامل مؤثر در تحول عاطفی اجتماعی: نقش عوامل زیستی، خانوادگی و اجتماعی، فرهنگی و...
- رویکردهای مختلف در حوزه تحول عاطفی اجتماعی (پیازه، ویگوتسکی، بالبی، DIR و .....
- معرفی رویکرد تحولی DIR
- مقایسه رویکرد DIR با سایر رویکردهای تحولی در حوزه تحول عاطفی اجتماعی (امتیازات، محدودیت‌ها و تلویحات آموزشی)
- طبقه‌بندی اختلالات تحولی عاطفی اجتماعی در رویکردهای تحولی مختلف مطرح شده در کلاس

روش یاددهی - یادگیری:

- استفاده از روش‌های متنوع آموزشی به تناسب سرفصل‌های درسی (سخنرانی، پرسش و پاسخ، آموزش مشارکتی، بحث‌های گروهی و.....)
  - ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری مستقیم دانشجویان و نیز فرصت‌هایی برای یادگیری فردی و گروهی (یادگیری مشارکتی)
  - ترغیب دانشجویان به انجام پروژه‌های عملی به شیوه گروهی و ارائه آن به کلاس
  - ایجاد فرصت نقد و تحلیل و ارزیابی توسط دانشجویان پیرامون مباحث ارائه شده در کلاس (اعم از مباحث ارائه شده توسط استاد و دانشجویان) و ترغیب دانشجویان برای دستیابی به آخرین مراتب شناخت (ارزیابی و ترکیب)
- ### تکالیف دانشجویان:
- مطالعه و بررسی مقالات و پژوهش‌های انجام شده در حوزه تحول عاطفی - اجتماعی و رویکردهای مختلف در این حوزه
  - مطالعه موردی (case study) و ارائه گزارش به کلاس در رابطه با مراحل تحول عاطفی اجتماعی با استفاده از یکی از رویکردهای تحول عاطفی اجتماعی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

- کتبی، ماریا (۴). رشد مهارت‌های اجتماعی، رفتاری و هیجانی کودکان راهنمای والدین و مربیان. ترجمه مژگان حیاتی (۱۳۹۴). تهران: انتشارات دانژه
- گاتمن، جان و دکلر، جون. (۴). کلیدهای پرورش هوش عاطفی در کودکان و نوجوانان. ترجمه فرناز فرود (۱۳۹۵). تهران: انتشارات صابرین
- گرینسپن، استانلی و ویدر، سرنا (۴). بهداشت روانی نوزادان و کودکان؛ رویکرد تحول یکپارچه انسان به سنجش و درمان. ترجمه سید امیر امین یزدی و همکاران (۱۳۹۴). مشهد: انتشارات فرا انگیزش
- فلوری، ویکی (۴). رشد عاطفی کودکان. ترجمه علی سعیدی (۱۳۹۳). تهران: انتشارات رشد فرهنگ
- وادزورث، باری، جی (۴). روان‌شناسی رشد - تحول شناختی و عاطفی از دیدگاه پیاژه. ترجمه سید امین امیر یزدی و جواد صالحی فدردی (۱۳۷۸). تهران: انتشارات دانشگاه فردوسی
- ورنون، آن (۴). آموزش مهارت‌های زندگی: برای دوره دبستان: رشد هیجانی، اجتماعی، شناختی و رشد خود. ترجمه مهرداد فیروزبخت (۱۳۹۵). انتشارات دانژه
- ورنون، آن (۴). آموزش مهارت‌های زندگی: برای دوره راهنمایی: رشد هیجانی، اجتماعی، شناختی و رشد خود. ترجمه مهرداد فیروزبخت (۱۳۹۵). تهران: انتشارات دانژه
- هنری ماسن، پاول و کیگان، جروم (۴). رشد و شخصیت کودک. ترجمه مهشید یاسایی (۱۳۹۵). تهران: انتشارات مرکز
- [Katz, J. E.](#) (2013) *Guiding Children's Social and Emotional Development: A Reflective .* ECE. Approach (Practical Resources in
- Delahooke, M (2017). *Social and Emotional Development in ,* PESI Publishing & Media. Early Intervention.

منابع مطالعاتی:

Early Childhood Research Quarterly Journal
Children and Youth Services Review Journal
Journal of Applied Developmental Psychology
Infant Behavior and Development Journal
[Infant and Child Development](#) Journal

[Infant Behavior and Development](#) Journal

[Developmental Science](#) Journal

[Journal of Applied Developmental Psychology](#)

Social Development Journal

International Journal of Behavioral Development

Research in Higher Education Journal

International Journal of Emotional Education

www.stanleygreenspan.com/resources

<https://www.psychologistworld.com/developmental/>

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تحول و آسیب‌شناسی روانی کودکان

عنوان درس (انگلیسی): Children's Psychological Development and Pathology

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- بررسی و مطالعه مسائل مربوط به اختلالات دوران کودکی و عوامل زمینه‌ساز آن‌ها.
- شناخت ماهیت، علل و شیوه‌های تشخیص و درمان آسیب‌های روانی کودکان و نوجوانی
- توانایی توصیف هر یک از اختلالات و آسیب‌های روانی عمده دوران کودکی
- آشنایی با ملاک‌های تشخیص اختلالات و توانایی مقایسه اختلالات روان‌شناختی با رفتارهای عادی کودکان
- آگاهی از آخرین دستاوردهای پژوهشی در مورد ماهیت اختلالات روانی دوران کودکی
- استفاده از الگوهای نظری و رهنمودهای عملی آموخته‌شده در کار تربیتی و آموزشی
- آشنایی با روش‌های درمانی که به لحاظ تجربی ارزشیابی شده و در درمان و ایجاد تغییرات لازم در کودکان مؤثر واقع شده‌اند

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توصیف هر یک از اختلالات و آسیب‌های روانی عمده دوران کودکی
- آشنایی با روش‌های درمانی که به لحاظ تجربی ارزشیابی شده و در درمان و ایجاد تغییرات لازم در کودکان مؤثر واقع شده‌اند

سرفصل درس:

- تعریف نابهنجاری و آسیب روانی کودکان
- مطالعه روند رشد طبیعی نوزادان و کودکان
- تأثیر آسیب‌های روان‌شناختی بر کودک، خانواده و جامعه
- روش‌های تحقیق در آسیب‌شناسی روانی کودکان
- پیشینه مطالعات آسیب‌شناسی روانی کودکان: بررسی‌های اولیه تا وضعیت کنونی
- سبب‌شناسی آسیب‌های روانی کودکان:

- عوامل زیستی
- عوامل خطر ساز خانوادگی: پویایی‌های خانواده، شیوه‌های انضباطی و تربیتی، عوامل خارجی مؤثر بر خانواده
- عوامل مدرسه‌ای اختلالات با توجه ویژه به تأثیر شکست تحصیلی، کم‌آموزی تحصیلی و تأثیرات بافت و ساختار مدارس همراه
- عوامل فرهنگی شامل رسانه‌ها، فقر فرهنگی و اقتصادی، تعارض‌های فرهنگی، وضعیت شهروندی و گروه‌های اجتماعی
- رویکردهای نظری در تبیین آسیب‌شناسی روانی کودکان: رویکرد زیست‌شناختی، روان‌پویایی، انسان‌گرایانه، بوم-شناختی، رویکرد تحولی یکپارچه (DIR)
- طبقه‌بندی و انواع اختلالات روان‌شناختی کودکان؛ طبقه‌بندی و تشخیص بر اساس راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی DSM
- و راهنمای تشخیصی برای اختلال‌های بهداشت روانی خردسالی و نوزادی (ICDL):
- اختلال‌های تعاملی
- اختلالات پردازشی حسی - تنظیمی
- اختلالات عصبی - تحولی ارتباطی و مبادله‌ای
- ارزیابی، معاینه و آزمون‌های روان‌شناختی
- رویکردهای درمان آسیب‌های روان‌شناختی کودکان: رفتاردرمانی، شناخت‌درمانی، گروه‌درمانی، خانواده‌درمانی، رویکرد تحولی یکپارچه

روش یاددهی - یادگیری:

شیوه آموزش دانشجو محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل‌های تعیین شده و اینترنت به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد. علاوه بر این دانشجویان به صورت فردی یا گروهی، پروژه‌های عملی شامل انتخاب نمونه‌های دارای یکی از انواع آسیب‌های روان‌شناختی، مشاهده، سنجش، تدوین برنامه مداخله و تهیه گزارش را بر عهده خواهند گرفت.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

امین یزدی، ا. و عالی، ش. (۱۳۹۵). شناخت و درمان اوتیسم (معرفی رویکرد نوین تحول یکپارچه انسان). مشهد: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی

جهانگیری، حمیده؛ داویدیان، هاراطون و دادستان، پریرخ. (۱۳۹۴). اختلالات رفتاری و روانی کودکان. تهران: مؤسسه نگارش الکترونیک کتاب.

غباری بناب، باقر و میرنسب، میرمحمود. (۱۳۹۳). اختلالات عاطفی - رفتاری کودکان و نوجوانان. نشر سایه سخن.

گرچی، یوسف. (۱۳۹۰). آسیب‌شناسی روانی کودک و نوجوان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی خمینی شهر.

گرینسپن، استانلی و ویدر، سرنا. (۱۳۹۴). بهداشت روانی نوزادان و کودکان (رویکرد تحول یکپارچه انسان به سنجش و درمان). ترجمه سید امیر امین یزدی، شهربانو عالی، علی رجایی و سید جواد کریمیان. نشر فرا انگیزش.

گرینسپن، استانلی و گرینسپن، جیکوب. (۱۳۹۴). چگونه بر مشکلات توجه و بیش‌فعالی غلبه کنیم؟. ترجمه سید امیر امین یزدی و تکتم جباری. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

مش، اریک و دیوید ای ولف. (۱۳۹۴). روان‌شناسی مرضی کودک (با تأکید بر آسیب‌شناسی روانی تحولی کودک و نوجوانی). ترجمه پرویز شریفی درآمدی و حسین مرادی. نشر آوای نور.

ویلم شورست، لیندا. (۱۳۹۴). مفاهیم اساسی آسیب‌شناسی روانی کودک. ترجمه فاطمه کریمی، رسول رحمانی فر و زهره صفدریان. انتشارات دانشگاه گیلان.

Greenspan, S. and Wieder, S. (2006). *Infant and early childhood mental health: A – comprehensive, developmental approach*. American Psychiatric Publishing, Inc

منابع مطالعاتی:

Journal of abnormal child psychology

Journal of Developmental Psychology

Journal of Child development

Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy .

Communication Disorders Quarterly (CDQ).

Journal of Emotional and Behavioral Disorders (EBX)

www.stanleygreenspan.com/resources

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): مشاوره کودک پیشرفته

عنوان درس (انگلیسی): Advanced Child Counseling

نوع درس: اختیاری
پیش‌نیاز: دارد ○ ندارد ●
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی
تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- تبیین، تشخیص و درمان اختلال
- افزایش توانمندی‌های مشاوره
- آشنایی با فرآیند مشاوره کودک

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت نظریه‌های مهم و مطرح مشاوره و گرایش به یک نظریه خاص
- درمان یک اختلال یا چالش با استفاده از رویکرد اتخاذی
- شناخت و کاربرد روشهای مختلف مشاوره و روان درمانی کودکان و نوجوانان

سرفصل درس:

نظری:

- درآمدی به مشاوره کودکان
- فرآیند مشاوره
- نظریه‌ها و روش‌های مشاوره
- روانکاوی
- واقعیت درمانی
- درمان جو مدار
- گشتالت درمانی
- درمان عقلانی-عاطفی رفتار و درمان شناختی رفتار
- مشاوره‌ی رفتاری
- رویکرد DIR- تحولی ارتباطی مبتنی بر تفاوت‌های فردی

- بازی درمانی
- مشاوره با کودکانی که دچار مشکلات خاص هستند

عملی:

- شناسایی، تشخیص و درمان یک اختلال
- ثبت و گزارش موردی مفصل از مداخله

روش یاددهی - یادگیری:

سخنرانی، بحث گروهی، یادگیری مشارکتی، پروژه

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان ترم
% ۵۰	نوشتاری: % ۲۵	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

تامپسون، چارلز و رودلف، لیندا. (۱۳۸۸). مشاوره با کودکان. ترجمه جواد طهوریان. انتشارات دانشه

گلدارد، کاترین و گلدارد، دیوید. (۱۳۸۲). راهنمای عملی مشاوره با کودکان. ترجمه مینو پرنیانی. انتشارات رشد

مرادی، حسین و رضایی جمالوثی، حسین. (۱۳۹۲). اختلال‌های رفتاری و هیجانی کودکان؛ ماهیت، ارزیابی و درمان. انتشارات وایا

کمبل، سوزان بی. (۱۳۸۷). مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی، مسائل بالینی و رشدی. ترجمه سعید صیادللو. انتشارات دانشه

برگر، جولی بام و هارپر، روث. (۱۳۸۴). مهارت‌های عملی برای مشاوران: کمک به دانش آموزان ناتوانی: آنچه مشاوران مدارس می‌توانند و باید انجام دهند. ترجمه فریبا حسنی. انتشارات ورا دانش

ویگنال، رانلد رابی آن و همکاران. (۱۳۹۱). کمک به کودک مضطرب من: راهنمای گام به گام برای والدین و درمانگران. ترجمه سمیرا رستمی. انتشارات ارجمند

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌های آماری در روان‌شناسی ۲

عنوان درس (انگلیسی): Statistics in Psychology 2

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد   ● ندارد   ○ عنوان پیش‌نیاز: روش‌های آماری در روان‌شناسی ۱

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با طبقه‌بندی مسائل آماری و فرایند کلی آزمون فرضیه و برآورد فاصله‌ای
- آشنایی با آزمون‌های آماری خاص مسائل تک متغیری، مسائل همبستگی، مسائل تجربی و شبه تجربی، فرا تحلیل
- آشنایی با نرم‌افزارهای آماری مرتبط با سرفصل‌های درسی و کار با این نرم‌افزارها (SPSS، لیزرل و...)
- توانایی تشخیص نوع تحلیل آماری مناسب هر مسئله آماری
- توانایی طراحی مسائل پیرامون روش‌های تحلیل آماری مورد بحث در کلاس
- توانایی کار با نرم‌افزارهای مطرح شده در کلاس

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تشخیص آزمون‌های آماری مناسب
- محاسبه آزمون‌های آماری مناسب و کار با نرم‌افزارهای آماری
- تفسیر نتایج و بروندادهای پژوهشی
- توانایی نقد پژوهش‌های موجود از منظر روش آماری مورد استفاده
- گزارش نویسی آماری نتایج پژوهشی

سرفصل درس:

نظری:

- طبقه‌بندی مسائل آماری و فرایند کلی آزمون فرضیه و برآورد فاصله‌ای
- آمار نا پارامتریک کاربردی
- روش‌های پیشرفته بررسی روابط (رگرسیون چندمتغیری و چندگانه، تحلیل مسیر و مدل معادلات ساختاری)
- روش‌های پیشرفته بررسی تفاوت در طرح‌های آزمایشی یا مقایسه‌ای (ANOVA عاملی، MANOVA, ANCOVA, MANCOVA)

- فرا تحلیل

عملی:

- بررسی یک مقاله و تحلیل گام به گام بخش یافته‌های یک مقاله علمی_ پژوهشی لاتین و نقد آن
- تحلیل داده‌های در دسترس با روش‌های پیشرفته آماری و گزارش آن مطابق روش‌های استاندارد گزارش نویسی
- طراحی و حل مسائل آماری مرتبط

روش یاددهی - یادگیری:

- ایجاد فرصت یادگیری مستقیم دانشجویان به صورت فردی با آموزش مباحث و حل نمونه‌هایی از مسائل آماری مرتبط
- ایجاد فرصت یادگیری مؤثرتر با انجام تمرین‌های مختلف در قالب حل مسئله، طراحی مسئله و...
- ایجاد فرصت برای یادگیری عمیق‌تر دانشجویان از طریق ترغیب آن‌ها به کارهای مشارکتی و یادگیری از همسالان
- ارائه تکالیف به شیوه‌های مختلف به دانشجویان برای تثبیت یادگیری
- آموزش عملی گام به گام کار با نرم‌افزارهای آماری به دانشجویان و انجام تمرین‌های مختلف برای یادگیری عمیق‌تر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۲۵	% ۵۰
	عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه، ویدئو پروژکتور
نرم‌افزارهای آماری

فهرست منابع:

سرمد. زهره، بازرگان، عباس و حجازی، الهه (۱۳۸۶). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگاه.
گال، ام، بورگک، دبلیو و گال، جی. پی (۹). روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، ترجمه احمد رضا نصر و همکاران (۱۳۸۶). تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت.
کارشکی، حسین (۱۳۹۳). روابط ساختاری خطی در تحقیقات علوم انسانی. تهران: انتشارات آوای نور.
کرلینجر و پدهارز. (۹) رگرسیون چند متغیری در پژوهش رفتاری. ترجمه حسن سرایی (۱۳۸۴). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

کریستینسن، ل. ب. (۹) روش‌شناسی آزمایشی. ترجمه علی دلاور. (۱۳۸۷). تهران: انتشارات رشد.
هومن، حیدر علی (۱۳۸۴). استنباط آماری در پژوهش رفتاری. تهران: انتشارات سمت.
هومن، حیدر علی (۱۳۸۰). تحلیل داده‌های چند متغیری در پژوهش رفتاری. تهران: انتشارات سمت.
لاورنس اس میرز، گلن گامست، ا. جی گارینو. (۹) پژوهش چند متغیری کاربردی. ترجمه حسن پاشا شریفی و همکاران
(۱۳۹۵). انتشارات رشد

R. E. (2016). *Experimental Design: Procedures for the Behavioral Sciences*. Kirk

Seltman, H. J. (2015). *Experimental Design and Analysis*. SAGE

[Brown, S. R. & Melamed, L. E.](#) (1990). *Experimental Design and Analysis* SAGE .

[Lewis-Beck, C. & Lewis-Beck, M.](#) (2016). *Applied Regression*. SAGE

[Haase, R. F. H.](#) (2011). *Multivariate General Linear Models*. Thousand Oaks, Calif. : Sage

منابع مطالعاتی:

Journal of Multivariate Analysis

British Journal of Mathematical and Statistical Psychology

Journal of the American Statistical Association

Handbook of applied multivariate statistics and mathematical modeling

Journal of Educational and Behavioral Statistics

Journal of Educational Statistic

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌های پژوهش کیفی

عنوان درس (انگلیسی): Qualitative Research Methods

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ●   ندارد ○   عنوان پیش‌نیاز: روش‌های پژوهش

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی با روش‌های پژوهش در علوم تربیتی و روان‌شناسی، ارزیابی تحقیقات تربیتی، تدوین طرح پژوهش، انجام تحقیقات تربیتی و تدوین گزارش تحقیق
- فراگیری روش رسیدن به حقایق و کشف مجهولات
- مهارت لازم برای انجام پایان‌نامه‌های تحصیلی
- فراگیری روش ثبت و انتشار نتایج تحقیقات در قالب مقاله علمی و امتیازنامه (Patent)

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- مهارت لازم برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی
- تشخیص روش‌های پژوهشی مناسب مسائل پژوهش کیفی و توانایی کاربرد آنها

سرفصل درس:

نظری:

- کلیات آشنایی با روش پژوهش علمی: تعاریف پژوهش علمی، مهم‌ترین ویژگی‌های پژوهش علمی.
- تقسیم‌بندی انواع پژوهش:
- انواع پژوهش برحسب هدف: پژوهش‌های بنیادی، پژوهش‌های کاربردی، پژوهش‌های توسعه‌ای، اقدام پژوهی
- انتخاب موضوع: تدوین عنوان تحقیق
- روش‌شناسی و پژوهش
- روایت پژوهی
- پدیدارشناسی
- نظریه داده بنیاد

- قوم‌نگاری
- مطالعه موردی
- پژوهیده‌ها در پژوهش کیفی
- تحلیل داده‌ها در پژوهش کیفی
- کاربرد رایانه در فرایند تحقیق

عملی:

تهیه یک پیشنهاد پژوهش برحسب یکی از انواع طرح‌های پژوهش

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- فراهم کردن فرصت یادگیری مستقیم از طریق تدوین طرح پژوهشی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان ترم
% ۵۰	نوشتاری: % ۲۵	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۹۰). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگه.

پلانو کلارک، ویکی و کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۴). روش‌های پژوهش ترکیبی. نشر آیت.

کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۶). طرح پژوهش: رویکردهای کیفی، کمی و ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش. انتشارات جهاد دانشگاهی، واحد علامه طباطبائی.

کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۴). پویش کیفی و طرح پژوهش: انتخاب از میان پنج رویکرد (روایت پژوهی، پدیدارشناسی، نظریه داده بنیاد، قوم‌نگاری، مطالعه موردی). ترجمه حسن دانایی فرد. انتشارات صفار.

گال، مردیت؛ بورگ، والتر و گال، جويس. (۱۳۹۱). روش‌های تحقیق کمی و کیفی (در علوم تربیتی و روان‌شناسی). به اهتمام احمد رضا نصر. سمت.

هومن، حیدر علی. (۱۳۹۴). راهنمای عملی پژوهش کیفی. سمت، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

Lazar, Jonathan, Feng, Jinjuan and Hochheiser, Harry (2010), Research Methods in Human-Computer Interaction, John Wiley & Sons Ltd.

Cater-Steel, Aileen and Al-Hakim, Latif (2009), Systems Research Methods: Information
Information Science Reference Epistemology and Applications,

منابع مطالعاتی:

Qualitative Research in Psychology.

International Journal of Quantitative and Qualitative Research Methods.

Journal of Qualitative Research

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): تحول شناختی

عنوان درس (انگلیسی): Cognitive Development

نوع درس: اختیاری
پیش‌نیاز: دارد ○ ندارد ●
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- بررسی و ارزیابی رشد شناختی کودکان در سنین مختلف
- درک نسبی از اختلالات و ناهنجاری‌های مربوط به رشد شناختی
- آشنایی با تاریخچه، ابعاد و نظریه پردازان رشد شناختی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- شناخت ویژگی‌های شناختی کودکان و نوجوانان
- شناخت مشکلات و اختلالات شناختی کودکان و نوجوانان
- کسب شایستگی برای حل و رفع مشکلات و اختلالات شناختی کودکان و نوجوانان

سرفصل درس:

- تعریف رشد شناختی
- تاریخچه‌ی فلسفی نظریه‌های شناختی
- رویکردهای معرفت‌شناختی
- برگسون، دکارت، کانت
- سازنده‌گرایان: درون‌زاد، برون‌زاد، دیالکتیک و..
- نظریه ژان پیاژه و مفاهیم اصلی
- طرح‌واره‌ها
- تعادل جویی (سازگاری و سازمان)
- درون‌سازی و برون‌سازی
- مراحل تحول شناختی
- ۰ تا ۲ سالگی: حسی و حرکتی
- ۲ تا ۷ سالگی: پیش‌عملیاتی

- ۷ تا ۱۲ سالگی: عملیات عینی
- ۱۲ تا ....: عملیات صوری
- ارزیابی رشد شناختی، تکالیف، کاربست‌ها و تمرین‌های ارتقای تحول شناختی
- نظریه لئو ویگوتسکی
- زبان و شناخت
- فرهنگ، ابزار و واسطه‌گری
- سکونندی و ناحیه‌ی مجاور رشد
- تکنیک‌ها و کاربست‌ها
- نو پیازهای‌ها
- نظریه ذهن: تعریف مفهوم، تاریخچه و قلمرو
- رویکردهای مختلف به تئوری ذهن (پیمانهای، شبیه‌سازی، نظریه-نظریه)
- نظریه‌های جدید تحول شناختی
- پردازش اطلاعات: حافظه توجه تمرکز
- کارکردهای اجرایی
- پردازش موازی و ...

روش یاددهی - یادگیری:

- سخنرانی، پرسش و پاسخ، پروژه و بحث گروهی
- **تکالیف دانشجویان:** فعالیت کلاسی و آمادگی قبلی برای مباحث درسی - شرکت در بحث‌های کلاسی / انجام تکالیف درسی - ارائه کلاسی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون نهایی	ارزشیابی مستمر / میان ترم
% ۲۵	% ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

محسنی، نیکچهره (۱۳۹۳). نظریه‌ها در روان‌شناسی رشد، انتشارات جاجرمی
 وادزورث، باری جی (۴). تحول شناختی و عاطفی از دیدگاه پیازه. ترجمه سید امیر امین یزدی و جواد صالحی فدردی
 (۱۳۷۸). انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

Bodner, G. M. (1986). *Constructivism: A theory of knowledge*. J. Chem. Educ, 63(10), 873

Gopnik, A., Meltzoff, A. N., & Bryant, P. (1997). *Words, thoughts, and theories* (Vol. 1). Cambridge, MA: Mit Press.

Goswami, U. (2008). *Cognitive development: The learning brain*. Psychology Press

Pascual-Leone, J. (1987). *Organismic processes for neo-Piagetian theories: A dialectical causal*

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **بهداشت روانی در آموزشگاه**

عنوان درس (انگلیسی): **Mental Health in Schools**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- آشنایی دانشجویان با سطوح مختلف بهداشت روانی، ارتقا و موانع آن در آموزشگاه
- درک و توانایی ایجاد ارتباط بین بهداشت روانی و تعلیم و تربیت
- آشنایی با انواع راهکارهایی که به پیشگیری از بروز و شیوع اختلالات روانی دانش‌آموزان و دانشجویان کمک می‌کند.
- افزایش دانش در زمینه انواع مشکلات و اختلالات روانی یادگیرندگان در محیط‌های آموزشی و چگونگی مداخله و مقابله با آن‌ها.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

شناخت عوامل زمینه‌ساز آسیب‌های روانی در یادگیرندگان و شیوه‌ها و عوامل مؤثر در پیشگیری از آن‌ها

سرفصل درس:

- تعریف و موضوع مطالعات بهداشت روانی
- سطوح بهداشت روانی: سه سطح پیشگیری
- یادگیری و بهداشت روانی یادگیرندگان؛ نقش تحصیلات در سلامت روانی
- عوامل مؤثر بر بهداشت روانی یادگیرندگان
- نقش مهارت‌های زندگی در تأمین بهداشت روانی دانش‌آموزان و دانشجویان
- نقش مدرسه در ارتقاء سطح بهداشت روانی
- محیط فیزیکی مدرسه و دانشگاه و بهداشت روانی
- نقش معلم در تأمین بهداشت روانی یادگیرندگان
- ملاک‌های بهداشت روانی و نظریه‌های سلامت روانی

- الگوی پزشکی و روان‌پزشکی
- الگوی روان‌پویشی
- الگوی رفتارگرایی
- دیدگاه شناختی
- دیدگاه انسان‌گرایانه
- نظریه ویلیام گلاسر (واقعیت‌درمانی؛ تئوری انتخاب)
- دیدگاه اسلام درباره بهداشت روانی

روش یاددهی - یادگیری:

- آموزش مستقیم
- بررسی و مطالعه متون مرتبط با موضوع اعم از کتب و مقالات
- مطالعه و ارائه کلاسی تازه‌های پژوهشی و مقالات معتبر در حوزه بهداشت روانی در آموزشگاه
- انجام پروژه‌های فردی و گروهی در قالب نمونه‌هایی از مشکلات بهداشت روانی در مدارس، بررسی تلویحات آموزشی نظریه‌های تبیین سلامت روان

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	% ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

اتکینسون، مری و هورنبی، گری. (۱۳۸۸). *بهداشت روانی در مدارس*. ترجمه اکبر رهنما و محمد فریدی. آبیژ.

طهماسبی پور، نجف. (۱۳۹۵). *بهداشت روانی و آسیب‌شناسی کاربردی در مدارس*. دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی.

مهرمنش، الهه. (۱۳۹۵). *راهبردهای افزایش تجربه مطلوب در بهداشت روانی دانش‌آموزان با منبع کنترل درونی و بیرونی*. انتشارات اندیش طلایی.

هارپاین، الاین کلانتون. (۱۳۹۲). *کاربست مداخله‌های گروهی در مدارس: ارتقای بهداشت روانی کودکان و نوجوانان در معرض خطر و شکست*. ترجمه اسماعیل اسدپور، عباس موزیری و فاطمه نادری. انتشارات کتاب ارجمند.

Mental Health in Schools: Engaging Learners, .Howard S. Adelman, Linda Taylor.(2015).

Preventing Problems, and Improving Schools. Corwin Press.

Witte, R.H. and Mosley-Howard, S.G. Ed (2015). Mental Health Practice in Today's Schools: Issues and Interventions. Springer Publishing.

منابع مطالعاتی:

journal of public health

Journal of School Nursing

Journal of Clinical child and family psychology review

School Psychology Quarterly

Journal of Psychology in the Schools

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روش‌ها و فنون تدریس

عنوان درس (انگلیسی): Teaching Methods and Technique

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- توانایی انتقال یک مفهوم یا محتوا با روش متناسب
- استفاده از روش‌های متفاوت و متنوع تدریس
- ایجاد و افزایش انگیزه در فراگیران، با روش‌های متعدد و ارزشیابی مناسب از یادگیری آن‌ها
- علاقه‌مند کردن دانشجو به درس روش‌ها و فنون تدریس
- شناخت الگوهای مختلف تدریس
- افزایش مهارت‌های مربوط به تدریس

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

توانمندی در کاربرد الگوهای تدریس در موقعیت‌های عملی یاددهی-یادگیری

سرفصل درس:

- روش‌های تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم.
  - سخنرانی
  - یادسپاری
  - نمایش علمی
  - تدریس تلفیقی
- روش‌های تدریس مبتنی بر تعامل
  - پرسش و پاسخ
  - ایفای نقش
  - بحث گروهی

- مشارکتی
- بدیهه پردازی
- روش‌های تدریس مسئله محور
- گردش علمی
- آزمایشگاهی
- اکتشافی
- کاوشگری
- واحد محور
- روش‌های تدریس انفرادی
- انفرادی اسکینر
- انفرادی هدایت شده
- انفرادی رایانه محور
- الگوهای تدریس: پردازش اطلاعات، تدریس اجتماعی، تدریس شخصی، تدریس رفتاری

روش یاددهی - یادگیری:

روش پرسش و پاسخ، روش بحث گروهی، یادگیری مشارکتی، سخنرانی، مسئله محور

تکالیف دانشجویان: انتخاب یک روش و تدریس آن روش به همان شیوه. نوشتن سناریو از مراحل آغاز تا پایان تدریس یک محتوا

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	نوشتاری: % ۲۵	% ۵۰
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

آقازاده، محرم و تورانی، حیدر (۱۳۸۴). کاربرد یادگیری مسئله محوری در کلاس درس. تهران: نشر آبیژ

جویس، بروس، ویل، مارشال و کالهن، امیلی (۲۰۱۵). الگوهای تدریس ۲۰۱۵. ترجمه محمدرضا بهرنگی (۱۳۹۴).

تهران: انتشارات کمال تربیت

حکمیون، حسن (۱۳۹۵). آموزش و پرورش نو و تدریس برتر. تهران: انتشارات دارخوین

شعبانی، حسن (۱۳۹۶). مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس)، جلد اول. تهران: انتشارات سمت
محمدی باغ‌ملایی، حیدر (۱۳۹۵). طراحی تدریس برای یادگیری: راهبردها، روش‌ها و فنون تدریس. تهران: انتشارات
رشد

گل‌افشانی، علی و زاهدیان، عباس (۱۳۹۴). الگوی نوین تدریس، همراه با مدل نوآوری TRIZ، آنچه معلمان در مورد
روش‌های تدریس باید بدانند. تهران: انتشارات علیم نور

ینسن، اریک (؟). یادگیری مغز-بنیان، الگوی نوین تدریس. ترجمه نفیسه تیماچی (۱۳۹۴). قم: انتشارات گل‌های
بهشت

در تاج، ف. و کردنوقابی، ر. (۱۳۹۵). نظریه‌های آموزش: الگوها، راهبردها، روش‌ها و فنون. تهران: انتشارات دانشگاهی
علامه طباطبایی.

Arends, R. (2014). *Learning to teach*. McGraw-Hill Higher Education

Killen, R. (2006). *Effective teaching strategies: Lessons from research and practice*. Cengage Learning Australia

منابع مطالعاتی:

British Educational Research Journal

The Journal of Classroom Interaction

JOURNAL OF EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

CONTEMPORARY EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

EDUCATIONAL PSYCHOLOGY REVIEW

EDUCATIONAL PSYCHOLOGIST

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روان‌شناسی اجتماعی تعلیم و تربیت

عنوان درس (انگلیسی): Social Psychology of Education

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- شناخت قلمرو روان‌شناسی اجتماعی
- شناخت فرایندها و پدیده‌های روانی-اجتماعی در حوزه آموزش
- شناخت نظریه‌های مختلف و نقد آن‌ها
- آشنایی با مسائل روان‌شناختی مدرسه و کلاس به‌عنوان گروه‌های اجتماعی و کاربرد روان‌شناسی اجتماعی در محیط آموزشی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با مسائل روان‌شناختی مدرسه و کلاس به‌عنوان گروه‌های اجتماعی و کاربرد روان‌شناسی اجتماعی در محیط آموزشی
- افزایش قدرت تحلیل و ارزیابی دانشجو، درک و تحلیل مباحثی نظیر فرد و دریافت اجتماعی و آموزشی، تعامل معلم و دانش‌آموز، همکاری و تعارض در کلاس درس، جوانب اجتماعی انگیزش، تعلیم و تربیت، فرهنگ و جامعه

سرفصل درس:

- قلمروها و نظریه‌های مختلف روان‌شناسی اجتماعی
- اجتماعی شدن از طریق تعلیم و تربیت
- آگاهی از نحوه‌ی درک و فهم دیگران
- شکل‌گیری و تحول مفهوم خود
- فرایندهای اجتماعی کلیدی در تعلیم و تربیت
- رهبری و پویایی‌های گروه در آموزش
- رقابت و انگیزش و آثار اجتماعی آن در محیط آموزشی و نقش عناصر مختلف نهاد تعلیم و تربیت (معلم، والدین، همسالان، فرهنگ و...)

- انگیزه پیشرفت و آثار آن و نگرش‌های مربوط به آن
- تعارضات ناشی از کار و زندگی در محیط آموزشی و چگونگی حل و فصل آن‌ها
- اختیارات و قدرت عناصر مختلف آموزشی در کلاس درس
- ارزش‌ها، هنجارها و ضوابط آموزشی و کنترل اجتماعی در آموزش کلاسی و مدرسه‌ای
- جو اجتماعی در کلاس و محیط آموزشگاه
- روان‌شناسی اجتماعی در تعلیم و تربیت و نظریه‌های نقش
- عوامل اجتماعی نابهنجاری روانی
- فرهنگ و آثار متعدد آن بر انسان
- تبلیغات، رسانه، فضای مجازی

روش یاددهی - یادگیری:

- سخنرانی
- بحث گروهی - یادگیری مشارکتی، تکالیف عملکردی
- پرسش و پاسخ - ارائه کلاسی

تکالیف دانشجویان:

- ارائه و ترجمه مقالات کاربردی و جدید در حوزه روان‌شناسی اجتماعی در تعلیم و تربیت
- تهیه گزارشی از نگرش‌های غالب در موقعیت‌های یادگیری جهت بررسی عوامل تشکیل دهنده و چگونگی تغییر آن‌ها در یک موقعیت آموزشی (مهد کودک، پیش دبستانی، دبستان و متوسطه)

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر / میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	% ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

استگ، ال. و بانک، ای. پی. (۲۰۰۸). روانشناسی اجتماعی کاربردی. ترجمه مرتضی امیدیان و محمدحسن انوری تفتی (۱۳۹۰). یزد: انتشارات دانشگاه یزد

بارن، آر. بیرن، دی. و برنسکامب، ان. (۲۰۰۶). روانشناسی اجتماعی (ویراست ۱۱). ترجمه یوسف کریمی (۱۳۸۸). تهران: نشر روان.

بدار، دزیل ولامارش (۱۹۹۹). روانشناسی اجتماعی. ترجمه حمزه گنجی (۱۳۸۰). تهران: انتشارات ساوالان
بیباد، ای. (۲۰۱۱). روانشناسی اجتماعی آموزش و پرورش. ترجمه حسین کارشکی، نادر آزاد صفت و علی سوری (۱۳۹۵). تهران: انتشارات آوای نور.

کریمی، یوسف (۱۳۷۸). روانشناسی اجتماعی. تهران: انتشارات ارسباران.

کریمی، یوسف (۱۳۹۲). روانشناسی اجتماعی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات ارسباران.

محسنی، نیکچهره (۱۳۸۳). نظریه‌ها در روان‌شناسی رشد. تهران: انتشارات پردیس.

Aronson, E., Wilson, T. D. & Akert, R. B. (2008). *Social psychology*. U. S. A.: Longman.

Henk A. W. Schut, John B. F. de Wit (2007). *The Scope of Social Psychology*, Taylor & Francis Group

مجلات داخلی و خارجی و پایگاه‌های اینترنتی

فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی. انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران

The Journal of Social Psychology

Asian Journal of Social Psychology

Journal of Applied Social Psychology

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روان‌شناسی شناختی کاربردی

عنوان درس (انگلیسی): Applied Cognitive Psychology

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ○   ندارد ●   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

اهداف درس:

- شناخت سؤالات، داده‌های پژوهشی، روش‌های پژوهش در حوزه روان‌شناسی شناختی
- بحث در خصوص نظریات مهم در مورد حافظه و یادگیری
- آشنایی با نظریات و حوزه‌های مختلف عملکرد عالی شناختی شامل تفکر، استنتاج و حل مسئله
- آشنایی با مباحث مختلف مربوط به حوزه‌های کاربردی روان‌شناسی شناختی
- دستیابی به درک عمیق‌تر در خصوص فرایندهای ذهنی و پدیده‌های مؤثر در آگاهی و شناخت.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی بررسی دقیق مکانیسم‌ها و فرایندهایی که در بروز پدیده‌های شناختی دخالت دارند.
- توانایی ورود به حوزه‌های کاربردی روان‌شناسی شناختی
- آشنایی و توانایی کاربرد روش‌های پژوهش در علوم شناختی

سرفصل درس:

- مقدمه‌ای بر روان‌شناسی شناختی: تعاریف و چگونگی پیدایش روان‌شناسی شناختی؛ پیش‌درآمدهای فلسفی و روان‌شناختی روان‌شناسی شناختی
- مطالب و حوزه‌های کلیدی در روان‌شناسی شناختی؛ روش‌های پژوهش در روان‌شناسی شناختی
- پایه‌های زیستی فرایندهای شناختی: سازمان‌بندی سیستم اعصاب مرکزی؛ ساختار و عملکرد مغز؛ پردازش اطلاعات در سیستم اعصاب مرکزی
- حافظه و مفاهیم: الگوها و روش‌های تحقیق؛ فرایندهای حافظه؛ بازنمایی و سازمان‌دهی دانش در حافظه: مفاهیم، مقوله‌ها، شبکه‌ها و طرح‌واره‌ها
- یادگیری و حافظه
- ادراک دیداری و توجه: فرایندهای اصلی در ادراک دیداری؛ بازشناسی اشیاء؛ توجه و محدودیت‌های عملکرد.

- زبان: ماهیت و اکتساب؛ زبان در بافت؛ خواندن و ادراک گفتار.
- تفکر و استدلال: حل مسئله و تخصص؛ خلاقیت و اکتشاف؛ قضاوت و تصمیم‌گیری.
- حوزه‌های کاربردی در روان‌شناسی شناختی: مداخله تشخیصی و درمانی؛ هوش مصنوعی؛ تقویت شناختی؛ آموزش و پرورش شناختی؛ روبات‌ها؛ روان‌درمانی شناختی؛ مهندسی شناختی.

روش یاددهی - یادگیری:

شیوه آموزش دانشجویان محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل‌های تعیین شده و اینترنت به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد. علاوه بر این دانشجویان به صورت فردی یا گروهی، پروژه‌های عملی را برای ارائه مباحث اصلی یا تکمیلی بر عهده خواهند گرفت.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر / میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
% ۲۵	% ۵۰	% ۲۵
	عملکردی: -	

فهرست منابع:

آیزنک، مایکل و کین، مارک. (۱۳۸۹). روان‌شناسی شناختی آیزنک. ترجمه اکبر رهنما و محمدرضا فریدی، تهران: نشر آییژ.
 استرنبرگ، رابرت. ج. (۱۳۹۵). روان‌شناسی شناختی. ترجمه سید کمال خرازی، تهران: انتشارات سمت.
 حاتمی، جواد. (۱۳۹۴). دریاره علم شناختی: هوش مصنوعی، روان‌شناسی، زبان‌شناسی، علم اعصاب و فلسفه ذهن، تهران: نشر امیرکبیر.
 خرازی، سید کمال. (۱۳۹۶). مقدمه‌ای بر علوم و فناوری‌های شناختی و کاربردهای آن. تهران: انتشارات سمت.
 خرازی، سید کمال و تلخابی، محمود. (۱۳۹۰). مبانی آموزش و پرورش شناختی، تهران: انتشارات سمت.
 گاردنر، هوارد. (۱۳۹۳). تغییر ذهن‌ها. ترجمه سید کمال خرازی، چاپ چهارم، تهران: نشر نی.

منابع مطالعاتی:

فصلنامه تازه‌های علوم شناختی

JOURNAL OF APPLIED COGNITIVE PSYCHOLOGY

[JOURNAL OF COGNITIVE PSYCHOLOGY](#)

فصل چهارم:

جدول ترم بندی دروس

ترم اول

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	نظریه‌های تحول	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	روش‌های آماری در روان‌شناسی ۱	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	زبان تخصصی در روان‌شناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	درس اختیاری	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۵	درس اختیاری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
جمع کل		۹	۱	۱۰	۱۴۴	۳۲	۱۷۶

ترم دوم

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	انگیزش در آموزش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	نظریه‌های یادگیری در آموزش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳	روش‌های پژوهش	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	اصول تعلیم و تربیت اسلامی پیشرفته	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	درس اختیاری	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
جمع کل		۹	۱	۱۰	۱۴۴	۳۲	۱۷۶

ترم سوم

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	درس اختیاری	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۲	درس اختیاری	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۳	درس اختیاری	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۴	درس اختیاری	۲	-	۲	۳۲	۳۲	
۵	درس اختیاری	-	۲	۲	-	۶۴	
جمع کل		۵	۵	۱۰	۸۰	۲۴۰	

ترم چهارم

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	پایان نامه	-	۴	۴	-	۱۲۸	
جمع کل		-	۴	۴	-	۱۲۸	

